БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 100 (4199)
5 МАЙ, 1980 й
ДУШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Бахоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

БУГУН — МАТБУОТ КУНИ

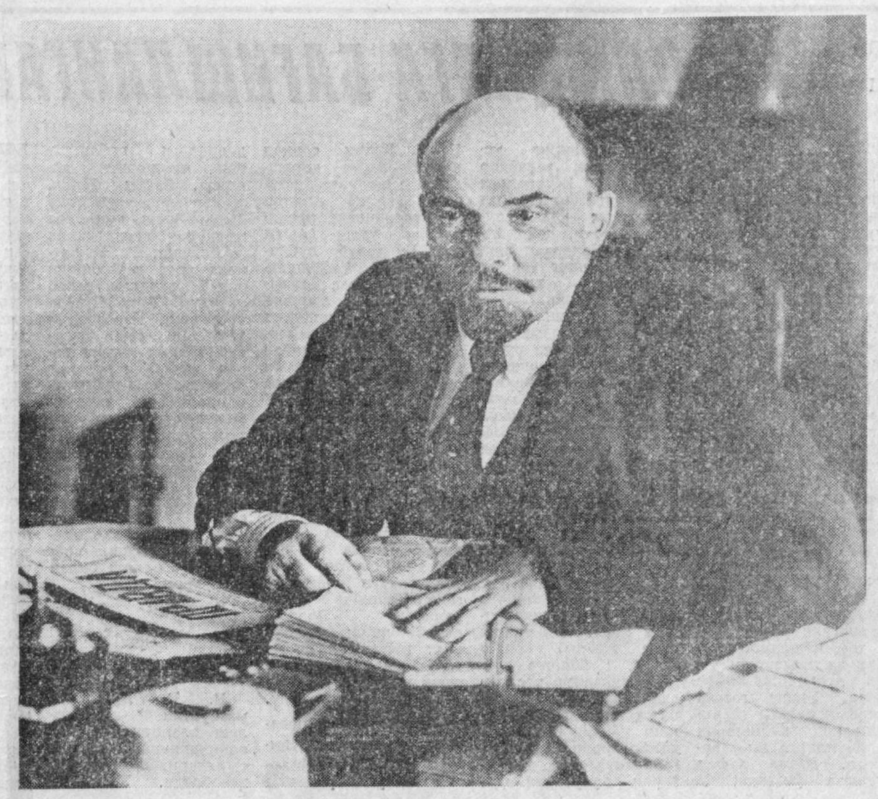

В. И. Ленин Кремлдаги кабинетида. Москва, 1918 йилнинг октябрь ойи.

Кўп нусхали газеталар саҳифасида

ЎРНАК БЎЛИШЯПТИ

Мастер Р. Абдужабборов участкаси халқ истеъмоли буюмлари цехининг энг яхши участкаларидан ҳисобланади. Мазкур коллектив ўтган ойда гўшт қиймалагич учун кўплаб пичоқ ва мосламалар, чувлара тугадиган ва мебель оёқчалари тайёрлашди.

«Сафимизда қолоқлар бўлмасин» шиори остида социалистик мусобақа кенг қулоч ёйди. Бу муваффақиятлар гарови бўлди. Участканинг тажрибали ишчилари—пармаловчилар А. Шеина ва Т. Ёқубовалар мусобақада олдинда боришяпти. Улар план топшириқларини ҳар сменада 15—20 процентдан ошириб адо этишяпти. Токарь С. Устинов, силлиқловчи В. Фадеева ва бошқа ишчилар ҳам улардан ортда қолишмаяпти. Цех ветеранлари ўз муваффақиятларини Ғалабанинг 35 йиллигига бағишламоқдалар.

«Машиностроитель».

Сифат ва самарадорлик — асосий шиоримиз

Бугун Тошкент тўқимачилик комбинатида

Монтаж давом этмоқда

Тошкент тўқимачилик комбинатида беш йилликнинг биринчи кунларидан бошлабоқ цехларни техника жиҳатидан қайта қуроллантириш ишлари тез суръатлар билан давом этяпти. Ўтган тўрт йил мобайнида 2740 та дастгоҳ ўрнатилди. Ҳозирда ҳам корхонага келтирилаётган техникани монтаж қилиш давом этмоқда.

Биринчи фабриканинг ип-йигирув цехида ҳозиргача «Ташкентстильмаш» заводи ишлаб чиқарган ПУ—66—5М6 маркали 11 та машина ўрнатилди. Йил охиригача ҳаммаси бўлиб яна 70 тага яқин ана шундай машина ишга туширилади. Улар илгариги машиналарга нисбатан бир мунча унумлидир.

Ана шу дастгоҳларнинг ишга туширилиши натижасида тўқувчилар хизмат кўрсатиш зоналарини кенгайтиришлари ва меҳнат унумдорлигини кўтаришлари мумкин. Бу эса мутахассисларнинг бир қисмини мазкур ишдан озод этиши ва ишлаб чиқаришнинг бошқа участкаларига ўтказиш имконини беради.

Иккинчи тўқув фабрикасининг биринчи цехида АТПР — 100—2У (такомиллаштирилган) маркали мокисиз станоклардан 42 тасини монтаж қилиш бошланди. Бу техника тўқимачиларга кўп станокка хизмат кўрсатишга ўтиш учун янги имкониятлар очади, ишчилар сонини қисқартирган ҳолда кам вақт сарфлаб, маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш имконини беради.

Мураббий

«БД-200—М69» маркали урчуқсиз йигирув машиналарини мастер ёрдамчиси Қобилжон Ҳасанов аъло даражада эгаллаб олди. Бунда унга Дедовскдаги йигирув-тўқув фабрикасидаги стажировка қўл келди. Лекин у кутилган натижани бериши учун моҳир қўллар зарур эди. Шунинг учун ҳам Қобилжон ёшлардан малакали йигирувчилар тайёрлаяпти.

Тўққиз ой муқаддам 2-фабриканинг йигирув цехида янги машиналар ўрнатилган участкага ёш ишчилар Шоира Тошматова ва Раъно Турдиева келишди. Бригадир уларни тезкор иш усулларига сабр-тоқат билан ўргатди. Ҳозирги кунда улар меҳнатдаги ютуқлари билан бутун цехни хурсанд қилишяпти. Қизлар бригаданинг бошқа йигирувчилари қатори 600 тадан камерага хизмат қилиб, типовой нормадан юқори зичликда ишлашаяпти, ва техник жиҳатдан асосланган нормаларини 7—9 процентга ортиғи билан адо этишаяпти. Ҳамма маҳсулот биринчи сортда топшириляпти.

Мана шундай ғамхўрлик туфайли ҳозир бригадада қолоқлар йўқ.

И. МАРГОНИН.

ДЎСТЛАР МУСОБАҚАЛАШЯПТИ

Равшан Хусанбоев Совет Армияси сафидан қайтиб, калавалаш-тандалаш цехида олти йилдан буён баракали меҳнат қилиб келяпти. Бу йиллар мобайнида у малакали мутахассис бўлиб етишди. Тўқимачилик техникумини тугатди.

Унинг қўл остида 11 нафар калавачи, тандаловчи ишлаяпти. Улар жуда иноқ, ҳар бир ишда бир-бирига кўмаклашишади. Шунинг учун ҳам ишлаб чиқариш нормаси 106—107 процентни ташкил этяпти. Маҳсулот ҳам сифатли бўлмоқда.

Бригада ўз участкасида нуқсонсиз ишлаш системасини жорий қиляпти. Комсомол-ёшлар коллективи ҳар қанча фахрлanса арзийди. Ўтган йили бригаданинг аъзоси Даниса Муллоянова ишчи маҳорати конкурсининг ғолиби бўлди, комбинатнинг энг яхши тандаловчиси деб тан олинди. Ундан Р. Жигалина, Р. Тўрабекова, У. Киреева каби ишчилар ҳам ортда қолмасликка ҳаракат қилишяпти. Бу қизлар М—150 маркали ўраш машиналарида меҳнат қилишиб, (нормадаги 33 та ўрнига) 50 тадан барабанчиларга хизмат кўрсатишяпти. Аммо улар шундай юқори зичликда ҳам суръатни бўшаштиришмаяпти.

С. Усмонова илгари калавачи эди. Кейинчалик ўхшаш касбни — тандаловчи касбини пухта эгаллаб олди. Янги жойда ҳам энг илғорлар сафидан ўрин олди.

Р. Ҳусанбоев бригадаси У. Саидқулов бошлиқ коллектив билан мусобақалашиб келяпти.

—Қачонлардир мен Умарни мастер ёрдамчиси касбига ўргатган эдим, — дейди Равшан.—Шогирдим жуда қобилиятли чиқди. Гарчи менинг стажим ва тажрибам бойроқ бўлса-да, мендан ортда қолмаяпти. Ҳозирда иккимизнинг қайси биримиз «кучли» эканлигимизни аниқлаш қийин. Шуниси қувончлики, дўстона мусобақалашиш бизга катта ёрдам беряпти. Агар менинг унга, унинг менга ёрдами керак бўлиб қолса, ҳеч қачон буни рад этмаймиз.

Ҳозирги кунда мусобақадош бригадалар социалистик мажбуриятларини шараф билан муваффақиятли уддалаяптилар.

А. РЯСКИНА, смена мастери.

МУКОФОТ МУБОРАК!

СССР Нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари давлат комитети коллегияси билан маданият ходимлари касаба союзи Марказий Комитетининг Президиуми 1980 йил биринчи квартал якунларига кўра «Матбуст» Тошкент полиграфия бирлашмаси офсет босма фабрикасининг, Тошкент областидаги Урта Чирчиқ район босмахонасининг ва Тошкент кутубхона коллекторининг коллективларини кўчма Қизил байроқ ва биринчи пул мукофотлари билан тақдирлади.

«Уқитувчи» китоб нашриёти коллективи яхши ишлаганлиги қайд қилиб ўтилди. Бу коллектив иккинчи пул мукофотига сазовор бўлди.

(УзТАГ).

НОШИРЛАР ТУҲФАСИ

«Матбуот» ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли 1-босмахона коллективида ҳозир ўнлаб ишчилар шахсий беш йиллик топшириғини бажариб, 1981 — 1982 йиллар ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқаришяпти. Илғор печатниклардан Т. Оғабеков, Қ. Холитов, ҳарф терувчилар З. Қовунбоева, З. Ортиқова, муқоваловчи З. Вераева унумли ва сифатли ишлаш намуналарини кўрсатишяпти. Мана шу ва бошқа кўплаб ишчиларнинг ғайрат-шижоати туфайли босмахона коллективи Халқаро 1 Май байрамини ва Матбуот кунини катта меҳнат муваффақиятлари билан кутиб олди. Тўрт ой мобайнида корхона 570 минг сўмликдан ортиқ ҳар хил бадиий-сиёсий китоблар, ўқув қўлланмаларини юқори сифатда чоп этди.

В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллиги арафасида босмахонада доҳийнинг яқин сафдоши К. Е. Ворошиловнинг «Ленин бизни ғалаба қозонишга ўргатган» номли китоби, К. Фозилхўжаевнинг «Ленин номи билан» китоби босмадан чиқди.

БОШ МУХБИРИМИЗДАН

БУЮК ҒАЛАБАНИНГ 35 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

ХАЙРЛИ ИШ

Улуғ Ватан уруши йилларида Тошкент шаҳридаги Олмазор маҳалласидан фронтга кетиб, ўзларининг азиз жонини юртимизнинг озодлиги учун қурбон қилган фидоийларга шу маҳалланинг кўкаламзор бир ерига каттагина ёдгорлик ўрнатилган. Унинг мармар лавҳасида Ватан мудофааси учун кўксини қалқон қилганларнинг исм-шарифлари номма-ном ёзилган.

Яқинда маҳалла аҳли шу ерга тўпланди. Булар орасида мардонавор жанг қилганлиги учун қатор орден ва медаллар билан мукофотланган маҳалла комиссиясининг раиси Давлатбой Акбаров, шу урушда ярадор бўлган Қосимхўжа Сарваров, Абдураҳмон Аҳмадхонов, Маҳмуд Аҳмадхўжаев ва бошқалар бор. Улар фронтлардаги воқеалардан гапириб бердилар. Ҳалойиқ ўзининг оталари, акалари ва ёр-биродарини эҳтиром билан хотирлади.

Шундан кейин ҳамма қўлига белкурак, гулқайчи, кетмон, замбил олиб, аҳиллик билан ишга киришди. 1967 йилда ўрнатилган бу ёдгорлик атрофидаги деворлар чиройли қилиб оқланди, гулзор чопилди, ариқлар тозаланиб, сув қуйилди, атрофдаги ўриндиқлар ва кунгурали панжаралар бўялди, ҳаммаёқ чиннидек қилиб тозалаб чиқилди. Бу ҳашарда жами 130 киши қатнашди.

Халқ кўкрагини қалқон қилиб, жонажон элимизни ёвуз душмандан муҳофаза қилган ўз фарзандларини ҳеч қачон унутмайди.

Ҳ. СОЛИҲОВ, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими, журналист.

ТОШКЕНТЛИКЛАР ҲИММАТИ

ЖИЗЗАХДАН МАКТУБ

Жиззахнинг эски шаҳар қисмидаги Ўрда майдони бугунги кунда ўз манзарасини бутунлай ўзгартирди. СССР Мелиорация ва ва сув хўжалиги министрлигига қарашли Жиззах политехникумининг салобатли биноси, кўп қаватли турар жой ва ётоқхона бинолари. «Москва» универмаги шаҳар ҳуснига ҳолдек ярашиб турибди.

Тошкентлик олийҳиммат қурувчиларнинг эски шаҳарга қадамлари тегди-ю, у янада яшариб кетди. Улар бу ерда энг замонавий лойиҳалар асосида шинам меҳмонхонани тез ва соз қурмоқдалар.

—Тошкент ва Жиззах областлари меҳнаткашлари бир неча йиллардан буён ҳамкор ва ҳамнафас бўлиб тер тўкадилар, — дейди «Главташкентстрой»нинг 2-уйсозлик комбинатига қарашли 3-монтаж бошқармаси бригадири Бронислав Ким. — Мусобақа шартномасига кўра бир-бирига меҳнатда кўмаклашиш социалистик мажбуриятларимизнинг асосий бандларидан саналади. Шунинг учун ҳам чўлқувар дўстларимиз Жиззах шаҳридаги меҳмонхона қурилишига бригадамизни таклиф этишганида, жуда ҳам қувондик. «Дўст билан обод уйинг», — деганларидек, навқирон Жиззах шаҳри кундан-кунга чирой очмоқда.

1979 йилнинг ноябрь ойида меҳмонхона биносига пойдевор қуйилган эди. Орадан шунча вақт ўтди. Ҳозир бинонинг олтинчи қаватида монтаж ишлари ниҳоясига етказиляпти. Бинокорлар бундай юқори суръатга ишни бир маромда ташкил этганликлари, турли миллат вакиллари бир оила фарзандларидек аҳил, иноқ, ҳамжиҳат бўлиб ишлаётганликлари туфайли эришяптилар.

— Бу ерда турли миллат вакиллари ишлашяпти, — дейди бригадир. — Федя Усачов, Виктор Кочнев, Сагиб Султонов, Юра Буткин, Вася Зотов, Андрей Гибелгаус, К. Попов, А. Маченко, С. Пак ва бошқалар бир оила фарзандларидек ҳамжиҳатлик билан иш олиб боряптилар. Улар ҳар бир ишда бир-бирига кўмакдош, қўлдош бўлишяпти. Шунинг учун ҳам кунлик иш нормаларини 1,5— 2 ҳиссага ошириб адо этишяпти.

Н. Злобин методи асосида ишлаётган тошкентлик қурувчилар ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини ошириб бажардилар. Биринчи кварталда 300 минг сўмлик капитал маблағни ўзлаштирган қурувчилар тўрт ойликни ҳам муваффақиятли якунлашди. Монтажчилар ҳар ойда 45 минг сўмлик ўрнига 90 минг сўмлик монтаж ишларини бажаришяпти.

Тошкентлик олийҳиммат қурувчилар меҳмонхона биносида монтаж ишларини шу йилнинг 15 майида тугаллаш мажбуриятини олишган. Қурилиш майдонида кеча-ю кундуз иш қизғин. Қардошлик оиласида меҳнат қилаётган қурувчиларнинг мақсади бинони ўз вақтида аъло сифат билан фойдаланишга топширишдир. Қурувчилар байрам олди вахтасида ана шундай иштиёқ билан нафас олишяпти.

Т. КАМОЛОВ, «Жиззах ҳақиқати» газетасининг мухбири.

Қизиқарли кеча

Тошкент Давлат университетининг тарих факультетида Буюк Ғалабанинг 35 йиллигига бағишланган кеча бўлиб ўтди. Кечани фалсафа фанлари кандидати, доцент Х. Жалилов кириш сўзи билан очди. Студентлардан С. Маҳмудов, И. Маҳсудов, Б. Мирзақулов ва С. Даминовалар иккинчи жаҳон урушининг бошланиши, уруш ҳаракатларининг бориши, Сталинград мудофааси, Буюк Ғалаба ва унинг тарихий аҳамияти ҳақида гапиришди.

Шундан кейин уруш хотираларини сўзлаб бериш учун сўз факультетнинг кекса ўқитувчиси, тарих фанлари кандидати, доцент Х. А. Ерзинга берилди. Кекса педагог йиғилганларга шарафли жанговар йўли ҳақида сўзлаб берди.

— Мен урушга кўнгилли бўлиб отланган чоғимда 19 ёшли йигит эдим, — деди сўзга чиққан фалсафа фанлари кандидати, доцент А. Аюпов.

Собиқ танкчи А. Аюпов Курск районидаги машҳур танклар жангида қатнашиб, жангларда жасорат кўрсатиб, Буюк Ғалабага муносиб ҳисса қўшган. Кечада Ж. Исмоилова, Б. Йўлдошев, Х. Маманазарова ва А. Ҳамидовлар буюк Ғалабага бағишланган шеърлар ўқишди. Бу қизиқарли кеча йиғилганларда катта таассурот қолдирди.

У. АБДУЛЛАЕВ, ТошДУ студенти.

ТИНЧЛИК ФОНДИГА

Транспортчилар ҳиссаси

Самариддин Зайниддинов бошлиқ бригада коллективи умумий йиғилишда шу йилнинг март ойида тинчлик фонди ҳисобига ишлаб беришга қарор қилган эди.

«Бу бизнинг тинчликни мустаҳкамлаш ишига қўшган муносиб ҳиссамиз бўлади».— дейишган эди ўшанда Тошкент шаҳар марказлашган усулда юк ташиш трестига қарашли 103-автомобиль корхонаси шоферлари. Шу куни 17 нафар шофер бригадир бошчилигида «Средазэлектроаппарат» бирлашмасига намунали хизмат кўрсатди.

Бу қимматли ватанпарварлик ташаббусини Қодир Раҳимов, Одил Орипов, Михаил Швареев, Баҳодир Ваҳобов ва бошқалар етакчилигидаги бригадалар қўллаб-қувватлашди. Доҳий В. И. Лениннинг 110 йиллиги арафасида улар тежаб қолинган ёқилғи ҳисобига минглаб тонна халқ хўжалик юкларини ташиб бердилар. Юзлаб сўмлик иш ҳақи тинчлик фондига ўтказилди.

САМОЛЁТСОЗЛАР ВАХТАСИ

80 ва 86-цехларнинг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари йил бошида самолётсозларга қарата чақириқ билан чиқишган эди. Улар февраль ойининг учинчи шанбасида меҳнат шанбалиги ўтказиб, шу куни тушган иш ҳақини тинчлик фондига ўтказишга аҳд қилган эдилар.

Бу қимматли ватанпарварлик ташаббусини корхона маъмурияти, комсомол, касаба союз, партия ташкилотлари қизғин маъқуллади. Мазкур ташаббусни В. П. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош хизмат бўлимлари, бўлимлар, цехлар коллективлари қизғин қўллаб-қувватладилар.

Шу куни самолётсозлар зарбдорона меҳнат қилишди. Ўтган йилнинг шундай шанбалигига нисбатан 3,5 процент кўп маҳсулот ишлаб чиқарилди. Асосий ва ёрдамчи цехларнинг ишчилари катта ҳажмдаги ишларни бажардилар. Бундан ташқари, 26 минг сўмлик кенг истеъмол буюмлари тайёрланди.

Айниқса 1, 2, 3, 16, 19, 24, 40, 80, 86-цех, 201-ремонт қурилиш бошқармаси коллективлари ва бошқалар юксак унум билан ишлашди.

Ишлаб топилган бир неча минг сўмлик пул ССР Иттифоқи тинчлик фондига ўтказилди.

СССР Олий Совети Президиумининг Фармони

УЗБЕКИСТОН ССР ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИНИНГ АКАДЕМИГИ И. Х. ХАМРОБОЕВНИ ОКТЯБРЬ РЕВОЛЮЦИЯСИ ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Геология-минералогия фанларини ривожлантириш, илмий кадрлар тайёрлаш соҳасидаги хизматлари учун ва туғилган кунига олтмиш йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги Иброхим Ҳамробоевич **Ҳамробоев Октябрь Революцияси** ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1980 йил 30 апрель.

«ПРАВДА» САҲИФАЛАРИДА

⊙ Тюмень—нефть ва газ демани. Уларни қазиб чиқаришни қандай кўпайтириш, кончиларнинг меҳнат ва турмуш шароитларини қандай яхшилаш мумкин—«Бугунги Тюмень Шимоли» сарлавҳали мақола ана шу мавзуга бағишланган.

⊙ СССР билан ЧССР ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида шартнома тузилганига 6 май куни ўн йил тўлади. Газетанинг 4-саҳифасидаги «Правда» ҳамда «Руде право» мухбирлари тайёрлаган мақолаларда атом энергиясидан тинч мақсадларда фойдаланиш соҳасидаги Совет—Чехословакия ҳамкорлиги ҳақида ҳикоя қилинади.

ШАҲАРЧАДА ЯНГИ ЁТОҚХОНА

Пойтахтимизнинг Студентлар шаҳарчасида Халқлар Дўстлиги орденли Тошкент политехника институти студентлари учун янги 400 ўринли ётоқхонанинг пойдевори қуйила бошланди. Бу Студентлар шаҳарчасида шу йили барпо этила бошланган иккинчи ётоқхонадир.

Ётоқхонани «Главташкентстрой»нинг 6-трестига қарашли 70-қурилиш бошқармасининг Хушбахтиев бошлиқ бригадаси қурувчилари қуришяпти.

С. САИДОВ.

ПОЛВОНЛАР ГИЛАМГА ЧАҚИРИЛАДИ

● УН ИККИНЧИ АНЪАНАВИЙ ТУРНИР СТАРТ ОЛМОҚДА

● СПОРТ МАҲОРАТИ САРИ ЯНА БИР ОДИМ

Эртага ТошМИнинг спорт залида совет халқининг Улуғ Ватан урушида қозонган Ғалабасининг 35 йиллигига бағишланган «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталарининг совринлари учун самбо кураши бўйича анъанавий XII Бутуниттифоқ турнири бошланади. Шу муносабат билан мухбиримиз шаҳар спорт комитети раисининг ўринбосари Э. С. Маннабаев билан суҳбатлашди.

* * *

— Эдуард Сергеевич, Тошкентнинг «Оқшом» газеталари совринлари учун самбо кураши бўйича Бутуниттифоқ турнири мана ўн иккинчи марта старт олмоқда. Мазкур мусобақаларни ўтказиш бўйича катта тажриба орттирилди, маълум анъаналар вужудга келди. Сиз ана шу турнирнинг хусусиятлари, унинг аҳамияти ҳақида нималар дея оласиз?

— Турнир ҳақидаги низомда унинг мамлакатимиз спортчилари ўртасидаги дўстона алоқаларни мустаҳкамлашга, полвонлар маҳоратини ошириш ва самбо курашини янада оммавийлаштиришга, тренерлар ва спорт ташкилотлари ўртасида иш тажрибаларининг алмашишига хизмат қилиши лозимлиги очиқ-ойдин ёзиб қўйилган. Мазкур мусобақалар ёш самбочиларни амалда синаб кўриш, шу йилнинг муҳим мусобақаларида иштирок этадиган командаларга номзодларни танлаш учун яхши имкониятдир.

Мазкур мусобақаларда мамлакатимиз кучли спортчиларининг иштирок этиши унинг мавқеини оширади.

Мусобақалар совет халқининг Улуғ Ватан урушида қозонган Ғалабасининг 35 йиллигига бағишланганлиги ҳам муҳимдир. Самбо — спортнинг ҳарбий-амалий тури бўлиб, Ватанимизнинг бўлажак ҳимоячиларига ғалабага ирода, куч ва чаққонликни чиниқтиришда ёрдам беради.

Турнирнинг ёш спортчилар учун яна бир диққатга сазовор томони шундаки, ғалаба уларга «СССР спорт мастери» фахрий унвонини қўлга киритиш ҳуқуқини беради.

— Турнирга кўрилган тайёргарлик ва мусобақа қатнашчилари ҳақида ҳам гапириб берсангиз?

— Мандат комиссиясининг бугун бўлиб ўтган мажлиси зал, гиламлар, ечиниш хоналари турнирга шайлигини тасдиқлади. Мусобақаларга хизмат кўрсатувчиларнинг ишини текшириб кўрилди, турнирнинг очилиш маросими, ғолибларни мукофотлаш маросими тасдиқланди. Ўйлайманки, мусобақалар ҳар сафаргидек юксак савияда ўтади.

Энди қатнашчилар ҳақида. Тошкентнинг «Оқшом» газеталари совринлари учун мамлакатимизнинг деярли 50 шаҳридан келган уч юздан зиёд спортчи беллашади.

— Мусобақалар бош судьяси билан таништирсангиз?

— СССР самбо кураши комитети таллинлик Бутуниттифоқ тоифасидаги судья О. Нитскийни Тошкент турнирининг бош ҳакамни этиб тайинлади. У кўпгина Бутуниттифоқ ва халқаро мусобақаларга хизмат кўрсатган тажрибали судья.

— Энди, бир неча оғиз сўз мусобақаларнинг ўтиш тартиби ва шартлари ҳақида.

— Қатнашчиларнинг вазни турнирнинг биринчи куни аниқланади. 6—7 май кунлари 48, 57, 68, 82 ва 100 килограмм вазн тоифасидаги полвонлар беллашадилар. 8—9 май кунлари эса 52, 62, 74, 90, ва 100 килограммдан зиёд вазн тоифасидаги самбочилар гиламга чиқишади.

Оқ йўл, турнир!

В. СТУЛИН.

СУРАТДА: самбочилар беллашуви.
В. Ковреин фотоси.

БУГУН — МАТБУОТ ҚУНИ

• Ленинча мактаб публицистлари

РЕВОЛЮЦИЯГА БАҒИШЛАНГАН ИСТЕЪДОД

Валериан Владимирович Куйбишевнинг номи Ўзбекистон тарихига олтин ҳарфлар билан абадий ёзиб қўйилган. Пойтахт районларидан бири, шаҳар ва посёлкаларнинг кўча ва майдонлари, колхоз ва совхозлар унинг номи билан юритилмоқда. У Ўзбекистон аҳолиси учун қимматли ва азиздир. Гражданлар уруши ва вайронагарчиликнинг оғир йилларида у шу ерда ишлади. Мамлакат чекка ўлкасининг аҳолиси орзу-ўйларини чуқур тушунди, катта ўлканинг ажойиб келажагини ёрқин кўра билди, зўр куч-ғайрат ва ирода билан социализм қуришга ёрдам берди. Валериан Куйбишевга ўхшаган кишилар, деб ёзган эди Емельян Ярославский, асрлар бўйи инсоният тарихини ўзларининг ажойиб, оловли ҳаётининг ёруғ шуълалари билан ёритиб туради.

1919 йилнинг 8 октябрь куни В. И. Ленин Бутунроссия Марказий Ижроия Комитети ва Халқ Комиссарлари Советининг Туркистон ишлари бўйича комиссиясини таъсис этиш тўғрисидаги қарорига имзо чекади. Унинг составида В. В. Куйбишев ҳам бор эди.

В. В. Куйбишевнинг ҳаётий позициясини «Бутун умр бўйи — ҳужумда» сўзлари яққол ифодалайди. У партия ва хўжалик, касаба союз ва дипломатик ишларда, публицистик ижод билан шуғулланганда ҳам ана шундай эди.

Валериан Владимирович журналистика билан Улуғ Октябргача ҳам шуғулланган эди. Партиявий пропагандистлик фаолиятида катта тажриба орттиргани унинг ўзига хос, ишончли, ифодали ва таъсирчан услуб яратишига ёрдам берди. Унинг газета саҳифаларидаги чиқишлари кишиларни қийинчиликларни енгишга, доимо зафар қучишга ўргатди. У материалларнинг услубига аниқ талаблар қўярди. Журналист омманинг маълумоти савиясини ёдда тутиши керак, деб ёзган эди. Валериан Владимировичнинг ўзи бу принципга ҳамиша амал қиларди.

Публицистнинг партиявийлиги, меҳнаткашлар оммаси руҳини аниқ тушиниши, уларга партиянинг ички ва ташқи сиёсатининг мураккаб масалалари тўғрисида содда тил билан ҳикоя қила билиш ёш республиканинг қарор топиши ва ривожланиш даврига хос хусусият эди. Матбуот оммани янги ҳаёт қуришга актив жалб этишда катта роль ўйнади. Фактларнинг аниқлиги ва ишонтириш кучи, воқеликни кенг қамраб олиш В. В. Куйбишев публицистикасига хос хусусиятлар эди. Ленинча ҳужумкорлик, ишнинг кўзини билиш ва далилларнинг асосланганлиги унинг характерли хусусияти эди.

В. И. Ленин социал кўринишларга қараш- лар воқеликнинг объектив анализ қилишга асосланиши кераклигини талаб этган эди. Бу талаб публицист В. В. Куйбишевнинг ажралмас хусусияти эди. У ленинча ГОЭЛРО планини амалга оширишда иштирок этди, вақтли матбуотда бу планни пропаганда қилишда кўп ишлар қилди. У «Волховстрой»н и н г ишга туширилишига доир» мақоласида биринчи қудратли электр станциямиз оқ гвардиячиларнинг мамлакатни электрлаш бўйича доҳиймиз Владимир Ильич Ленин белгилаб берган план тўғрисидаги бемаъни сафсаталарини пучга чиқарди, «Волховстрой» ишчи синфининг ижодий қобилияти битмас-туганмас эканлигидан далолат беради, деб ёзган эди, у.

В. В. Куйбишевнинг мамлакатни индустрлашга тайёргарлик ва уни ўтказиш давридаги публицистик чиқишлари айниқса, ёрқин бўлди. Улкан программанинг бажарилиши куч ва моддий ресурсларни жамлашни, меҳнатнинг янги усулларини излаб топишни талаб этарди. Ўрта Осиёда транспорт масаласини ҳам ҳал этиш, Турксиб йўлини қуриш керак эди. У мамлакат пахтачилик районларини Сибирь юклари билан таъминлаш учун зарур эди. Бу масалалар В. В. Куйбишевнинг газетадаги чиқишларида муайян ўрин тутди. Улар сиёсий актуаллиги, Ўрта Осиё аҳолисининг қизиқишларини ҳисобга олиши билан характерли эди.

Валериан Владимирович сиёсий жиҳатдан узоқни кўра оладиган публицист эди.

В. В. Куйбишев матбуотни индустрлаш планини амалга оширишнинг муҳим омилларидан бири деб ҳисоблади. У СССР ВСНХ раиси лавозимига ўтган дастлабки пайтлардан бошлабоқ бунга катта эътибор берди. У ўзига иш графиги тузиб олган эди. Сиёсий бюро, ҳукумат ва Госплан йиғилишларида иштирок этиш билан бир қаторда ҳар беш кунда матбуотда чиқиб туриш лозимлиги ёзилган эди. Бу характерли деталь Валериан Владимирович н и н г матбуотга қанчалик катта аҳамият берганлигини кўрсатади.

Валериан Владимировичнинг матбуотда чиқишларининг моҳиятини даврни ҳис этиш, бугунги кун эҳтиёжларини билиш, эртанги кунга ишонч ташкил этарди. Бунга илмий-техника тараққиёти мавзуларини ёритганда ҳам амал қиларди. В. В. Куйбишевнинг кўпчилик мақолалари фан ва техника тараққиётини ёрқин чизиб берар эди. Унинг асарлари илмий-техника тараққиётига партиявий ёндошиш, ишга ижодий ёндошишнинг намунаси эди. Унинг мақолаларидан бирида фан ва техника бахтли мамлакат бунёд этиш учун, инсоният бахт-саодатини яратиш учун хизмат қилади, деган бош фикр бор эди, бу мамлакатда синфлар тугатилади, инсонни инсон эксплуатация қилишига барҳам берилади.

В. И. Лениннинг Туркистонга юборган вакили, мамлакатимизнинг атоқли партия ва давлат арбоби В. В. Куйбишев бугунги кунда ҳам янги жамият қуриш бўйича актив бунёдкорлик ишлари олиб боришда ёрдам беряпти.

Бугунги кунда ленинча публицистнинг ижодий меросига мурожаат қилар эканмиз, биз ундан кураш ва ғалабалар учун янгидан-янги куч топа оламиз.

Ф. НЕСТЕРЕНКО,
ТошДУ доценти, тарих фанлари кандидати.

Озарбайжон ССР Бокудаги 1-Искра кўчасидаги бу уй шаҳарликларга ва меҳмонларга яхши таниш.

Бу ерда Берлиндан яширинча келтирилган ленинча «Искра» газетаси босилган. Бу ерда (ҳозир музей) «Нина» босмахонаси жойлашган эди. Босмахонада бир ярим миллион нусхадан зиёд большевистик нашрлар босиб чиқарилган ва бутун Россия бўйлаб тарқатилган.

СУРАТЛАРДА: «Искра» газетаси босилган «Нина» босмахонаси музейида. Унгда ана шу музейга кириш жойи.

М. Чиануров фотоси. ТАСС фотохроникаси.

• *Турли касб эгалари*

ШИРИНСУХАН КИОСКАЧИ

Ишчилар шаҳарчасидан ўтиб қолсангиз, ана шу ердаги газета ва журналлар билан савдо қиладиган 237-киоскадан газеталар сотиб олинг. Бу ерда ўз ишига сидқидилдан меҳр қўйган, харидорлар билан ҳамиша хушмуомалада бўладиган ва зиммасига олган топшириқни ҳар доим ортиғи билан адо этадиган Баҳодир Ҳидоятов ишлайди. Бу хушмуомала киоскачи эрта тонгданоқ ишлайдиган ерини тартибга келтириб, киоска атрофининг ҳамиша озода бўлишини таъминлайди.

237-киоска ёнида тўхтаб ўтадиган 107, 108, 39-автобус ва 10-троллейбус ҳайдовчилари ҳам ана шу отахон хизматидан мамнун. Ўтган йилги планни 108 процент қилиб адо этган Б. Ҳидоятов пландан ташқари 3844 сўмлик газета ва журналлар сотди.

5 Май — Матбуот кунини ҳам меҳнатда самарали ютуқлар билан кутиб олиб, беш ойлик планни тўрт ярим ойда адо этишга аҳд қилди. Ўз ишининг моҳир устаси, ширинсухан киоскачи Б. Ҳидоятовга ўхшаш эл хизматида бўлаётган яхши фазилатли инсонлар ҳамиша бор бўлишсин.

А. НАБИХЎЖАЕВ,
пенсионер.

СУНМАС У КУНЛАР ШУҲРАТИ

Ташаббускорлар қўли билан

— «Пресс ва болға»... Ишчиларнинг ўзи деворий газетага ана шундай ном бердилар. Бу деворий газетага муҳаррирлик қилиш менга топширилган бўлиб, газета ҳозирги кўп нусхали «Ташсельмашевец» газетасининг ҳажмидек бўлиб, ҳар куни чиқар эди.

Уруш йилларида иш жойларида меҳнат тиғизлиги жуда ҳам катта эди. Кишилар вақт билан ҳисоблашмаган ҳолда меҳнат қилардилар. Улар ҳатто ҳафталаб цехдан чиқмас, ўз оилаларини кўрмас эдилар.

Кўплаб ишчилар Ватан тақдири ҳал этилаётган фронтга отландилар. Уларнинг ўринларини аёллар, қариялар ва ёшлар эгаллашди. Ёшларни эса ўқитиш, ўргатиш керак эди.

Мана шунинг учун ҳам фронтчасига ишлаганларнинг меҳнатини кўрсатиш ва аксинча дангасаларни (шундайлар ҳам бор эди) аёвсиз танқид қилиш учун цехда кундалик деворий газета чиқаришга аҳд қилинди. Уни ишчиларнинг ўзи ҳақиқий ташаббускорлар амалга оширишди. Редколлегия цехнинг фронт учун меҳнати, ишлаб чиқариш рекордлари, камчиликлар ҳақида ёзди ва хабар қилди.

Кечқурун участкалардан ахборотларни йиғиб, стол атрофида ўтириб газетани қўлда ёзиб чиқарардик.

1942 йилнинг охирларида газетанинг сонларидан бирини Петр Вязовскийнинг меҳнат жасоратига бағишладик. Бу темирчи икки кун мобайнида ўз иш жойидан жилмади. Газета шундай бош сарлавҳа остида чиқди: «Агар орқа томонда ҳалақит бўлмаса, фронтда муваффақият бўлади». Бу темирчининг энг яхши кўрган матали эди.

Прессловчи Вера Громакова рекорд ўрнатиб, «бешюзинчи» бўлганлигини билдик. Бу демак, у нормасини 500 процент бажарган. Ваҳоланки, унинг топшириғи алоҳида бўлиб, миналарнинг стабилизаторларига қанот тайёрлар эди. Яна бир бутун газета номери бу стахановчига бағишланди.

...Ҳар куни эрталаб цех йўлагида «Пресс ва болға» деворий газетасининг янги номери пайдо бўлади. У душманларимизга аёвсиз зарба бериш учун кишиларни меҳнатда жасорат кўрсатишга чорлади.

Худди шундай деворий газета ва «Чақмоқ»лар бошқа цехларда ҳам чиқиб турди.

Г. ДЕМИДОВ,
«Ташсельмаш» заводининг ветерани, уруш йилларида темирчилик-пресслаш цехининг катта нормировкачиси, сўнгра кўп нусхали «Ташсельмашевец» газетаси редактори.

«КИТОБ УЙИ»ГА МАРҲАМАТ

Қўшкўпир районидаги қоровул қишлоғи марказида Биринчи май арафасида очилган ихтисослаштирилган китоб магазини дастлабки харидорларга хизмат қилди. «Узкоопстроймонтаж» трести бўлинмаларининг механизаторлари типовой бинони қуриб бердилар.

220 квадрат метр майдонни эгаллаган савдо зали ёруғ ва муҳташам бўлиб, қулай ва замонавий мебеллар билан жиҳозланган. Адабиётлар ўз-ўзига хизмат қилиш усули билан сотилади. Буюртмалар столи харидорлар хизматида. Бу ерда сиёсий масалалар, қишлоқ хўжалиги, фан ва ишлаб чиқариш экономикасига оид китобларга буюртма қабул қилинади.

Хоразм область қишлоқларида 11 та йирик китоб магазини қурилди. Жами республиканинг қишлоқ жойларида 390 га яқин шундай китоб магазинлари бор.

(ЎзТАГ).

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

САМАРҚАНД ВА БУХОРО ТЎҒРИСИДА АСАР

БРАТИСЛАВА. Словакия Социалистик Республикасининг китоб магазинларида Ян Паулиннинг «Самарқанд ва Бухоро — Ўрта Осиё дурдонаси» номли китоби пайдо бўлди. Китобхонлар уни қизиқиб сотиб олмоқдалар, матбуот бу асарга ижобий баҳо бермоқда. Братиславада чиқадиган «Пратца» газетаси шу асарнинг автори билан батафсил суҳбатини эълон қилди. Тарих фанлари кандидати Ян Паулин шарқ мамлакатлари маданияти соҳасидаги мутахассислардан бири.

Самарқанд ва Бухорода, деди Я. Паулин, шарқ архитектурасининг энг қизиқарли ва энг қимматбаҳо ёдгорликлари бор. Бу ёдгорликларнинг ҳаммаси бузилиб, йўқ бўлиб кетиши мумкин эди. Улуғ Октябрь Социалистик Революциясидан кейингина бу ёдгорликлар планли равишда реставрация қилина бошланди. Совет мутахассислари ўтмиш архитектурасининг дурдоналарини асли ҳолига келтирдилар. Самарқанд ва Бухорода археология ишлари бошланди. Бу ишлар бебаҳо натижа берди.

«Самарқанд ва Бухоро — Ўрта Осиё дурдонаси» номли асар автори Ўрта Осиё халқ усталари санъати тўғрисида, қадим усталарнинг анъаналари қандай сақланиб, авлоддан- авлодга ўтиб келаётганлиги тўғрисида, Бухоро, Тошкентдаги ва Ўзбекистоннинг бошқа шаҳарларидаги музейларни безаб турган ноёб экспонатлар тўғрисида китоб ёзиш ниятида эканлигини айтди.

Конгрессга тайёргарлик

ВАРШАВА. Польшанинг бошланғич касаба союз ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишлари бошланди. Бу йиғилишлар 1980 йил декабрь ойида бўладиган касаба союзлари IX конгрессига тайёргарлик доирасида ўтказилмоқда.

Корхоналар, қурилишлар, муассасалардаги касаба союз ташкилотлари ўзларининг ҳамма ишларида Польша Бирлашган ишчи партияси VIII съезди йўл-йўриқларига ва белгиланган вазифаларига амал қилмоқдалар. Люблин, Хелм, Варшава воеводликларида бўлиб ўтган дастлабки йиғилишлар шундан далолат беради. Ғоят самарали ишлаш, кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқариш, сифатни яхшилаш, харажатларни камайтириш Люблин воеводлигида касаба союзлари йиғилишларидаги нутқларнинг асосий мазмуни бўлди.

Ҳозирги вақтда Польшанинг ажойиб хусусияти шундаки, меҳнаткашларнинг ғайрат-шижоати мутахассисларнинг, тажрибали ишчиларнинг, ишлаб чиқариш новаторларининг аниқ ҳисоб-китобларига асосланади. Касаба союз ташкилотларидаги ҳисобот-сайлов кампанияси ишлаб чиқаришнинг ҳамма соҳаларида мавжуд резервларни аниқлаши ва уни Ватанга хизмат қилдириши керак.

Лазер ёрдам бермоқда

СОФИЯ. Замонавий халқаро автомобиль магистрали «Хемус»ни қураётганлар шу кунларда Стара—Планина тоғларидаги Витин довонини штурм қилмоқдалар. Трассада 120 метргача баландликда устунлари бўлган кўприк қурилиши бошланди.

Кўприксозлар бригадасининг раҳбари А. Илиев бундай деди: бизнинг ҳозирги ишимиз кўпроқ альпинистларнинг меҳнатига ўхшайди. Янги «юксакликлар»ни забт этиш учун узоқ вақт тайёргарлик кўриш керак. Ҳозир кўприкнинг биринчи устунлари тайёрланди. Денгиз сатҳидан 900 метр баландликдаги Бебреш дарёси дараларида худди шундай устунларни ўрнатишга тўғри келади.

Автомобиль йўли энг замонавий техника ёрдамида қурилмоқда. Болгарияда кўприксозликда биринчи марта лазердан фойдаланилмоқда. Лазер нури билан текшириб кўрилганда кўприк устунлари ғоят аниқ ўрнатилган бўлиб, бор-йўғи 1 миллиметр фарқ қилади.

Янги кўприк устидан дастлабки автомобиллар ўтиб борадиган кун узоқ эмас. «Хемус» магистралидаги баланд тоғдаги кўприк республиканинг муҳим транспорт объекти бўлиб қолади.

Пикассо номи билан

МАДРИД. Испания пойтахтидаги марказий майдонлардан бири бундан буён Пабло Пикассо номи билан аталадиган бўлади. Мадрид муниципиал кенгашида ана шу ҳақдаги қарор бир овоздан қабул қилинди.

Атоқли испан рассомининг номи қарийб қирқ йилдан буён «Қора рўйхат»да эди. Франкочилар фашизм режимига қарши курашган ҳар бир кишининг номи ана шу рўйхатга ёзиб қўйилар эди. Пикассонинг ҳатто номини эсга олиш ҳам қаттиқ тақиқлаб қўйилган эди, унинг асарлари кўргазмаси ўтказилмасди. Франкочилар рассомни ўзининг ўлмас «Герника» картинасида фашизмни қоралаганлиги учун кечира олмасдилар. Улар, қанча ҳаракат қилишларига қарамай, рассом ўз ғояларига содиқ қолиб, диктаторни бирор марта ҳам қўллаб-қувватламаганлигини ҳам унута олмасдилар. «Франко тирик экан,— дерди Пикассо.— Ватанимда менга жой йўқ. Мен у ерга Франко ўлганидан сўнг бораман».

Пикассо Испанияни қайта кўришга муяссар бўла олмади: у 1973 йилда муҳожирликда вафот этди. Бироқ Франко ўлимидан сўнг рассом номини испанлар тез-тез тилга ола бошладилар. Ўтган йили март ойида Мадридда унинг энг яхши асарлари кўргазмаси ўтказилди, рассом ватани Малагада уй-музейи очилди.

Ҳукумат Нью-Йоркдаги замонавий санъат музейи дирекцияси билан «Герника» картинасини Пикассо васиятига мувофиқ, Испанияга қайтариш тўғрисида музокаралар олиб борди. Бу картина ҳозирги вақтда ана шу музейда сақланмоқда. Музей раҳбарлиги шу йилнинг октябрь ойида Мадридга келтирилади, деб ишонтирди.

ШАҲАРЛАР ҚИЁФАСИ ЎЗГАРИБ БОРМОҚДА

АДДИС-АБЕБА. Эфиопия шаҳарларининг қиёфаси ўзгармоқда. Бир неча йил муқаддам пойтахтда ёки бошқа бирон шаҳарда бўлган киши уларнинг кўпгина кварталларини таний олмайди. Тўп-тўп бўлиб турган омонат кулбалар ўрнида замонавий уйлар қад кўтарди, бу уйларда меҳнаткашларнинг оилалари яшамоқдалар. Вайроналарга қарши чинакам уруш эълон қилинди. Уй-жой қурилиши — Эфиопия ҳукуматининг асосий вазифаларидан биридир.

Миллий— демократик революцияга қадар шаҳарлардаги ерларнинг асосий қисми хусусий шахслар қўлида бўлиб, улар квартираларни ижарага олган кишиларни шафқатсиз эксплуатация қилар эдилар. Аддис— Абебанинг бир миллиондан иборат аҳолисидан 800 минг киши судхўрлар ва йирик уй эгаларининг хизматларидан фойдаланишга мажбур бўларди. Ҳукумат 1975 йилда шаҳар ерларини ва хусусий уй-жойларни давлат ихтиёрига олди.

Уй-жой қурилишини кенгайтириш тараққиёт ва марказий планлаштириш умуммиллий революцион кампаниясининг таркибий қисмидир. Уй-жой қурилиши давлат ва кооператив бирлашмалари йўли билан ҳам, шунингдек «Ўзига ёрдам бериш» методи билан ҳам олиб борилмоқда, бунда давлат зарур бинокорлик материалларини ажратиб беради, уйларни эса шаҳарликларнинг ўзлари барпо этадилар.

1977— 1979 йилларда уй-жой қурилиши учун 17 миллион бир маблағ сарфланган эди. Бу йил фойдаланишга топшириш мўлжалланган уй-жойларнинг умумий қиймати 22 миллион бирдан ошиб кетади.

УЙ-ЖОЙ ҚУРИЛИШИ

ЛОНДОН. Бу йил Англияда уй-жойлар шу асрнинг 20-йиллари бошидагига нисбатан анча кам қурилади. Англияда уй-жой бинолари қуриш миллий кенгашининг раиси Питер Тренч матбуотда босилган ўз мақоласида ана шундай кўнгилсиз статистикани келтирди. Муниципал уйлар қуриш буюртмаларининг ҳажми, деб таъкидлади, у, бу йил ўтган йилдагига нисбатан чорак баравардан зиёд қисқарди. Ҳукумат уй-жой қурилиши учун маблағни камайтирганлиги бунинг асосий сабабидир. Консерваторлар кабинети бу йил уй-жой қурилиши учун мўлжалланган маблағларни 600 миллион фунт стерлинг камайтирди. Буюк Британиядаги барча уй-жойларнинг ўрта ҳисобда 6—8 процентн яшаш учун яроқсиз бўлганлигига, мамлакатда эса юз минглаб кишилар бошпанасиз эканлигига қарамай консерваторлар уй-жой қурилиши учун маблағни қисқартирмоқдалар.

● ПАРТИЯ АХБОРОТИ

Тажриба оммалашяпти

В. И. Ленин номли электрон-техника заводи партия комитети ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторларнинг иш тажрибаларини кенг ёйиш ва оммалаштиришга катта эътибор бериб келмоқда. Партия комитети ташаббуси билан корхонада ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторларининг слёти ўтказилди. Унда Карим Абдураҳмонов, Светлана Кувшинова сингари илғорларнинг тажрибалари бошқаларга манзур бўлди.

Корхона партия комитети коммунистларнинг социалистик мусобақада етакчилик ролига муҳим эътибор беряпти. Мастер, коммунист Руфина Газизова, синовчи Надежда Калякина ишлаб чиқаришда эришган катта муваффақиятлари учун фахрий Ленин ёрлиқлари билан тақдирланишди. Уларнинг бой иш тажрибаларини барчанинг мулкига айлантириш партия комитетининг диққат эътиборида турибди.

Коммунистлар сафи кенгаймоқда

Пешқадам комсомол аъзолари, ишлаб чиқариш илғорлари сафидан КПСС аъзолигига кандидатлар қабул қилиш ишига «Средазкабель» ишлаб чиқариш бирлашмасида алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Ҳозир бирлашмада 650 коммунист ва КПСС аъзолигига кандидатлар ишлаб чиқаришнинг ҳал қилувчи участкаларида муваффақиятли иш олиб боришмоқда. Бу йилнинг ўзидаёқ 13 ишлаб чиқариш илғори КПСС сафига қабул қилинди. Шуниси характерлики, улардан 10 киши комсомол сафида тарбияланган ёшлардир.

Улар орасида мастер В. Лаврушина, 1-цехдан Р. Ҳалимов, 5-цехдан А. Сафиуллина ва бошқа пешқадам ёшлар бор. Партия комитети ёш коммунистларнинг активлигини ошириш, уларнинг ғоявий-сиёсий, меҳнат ва ахлоқий руҳда тарбиялаш, уларнинг малакасини муттасил ошириш юзасидан бир қатор тадбирларни кўряпти.

• *Элга хизмат — олий ҳиммат*

МУСОБАҚА ТУФАЙЛИ

Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 110 йиллигини меҳнатда самарали муваффақиятлар билан кутиб олган корхонамиз меҳнаткашлари тўрт ойлик планни муддатидан илгари бажаришиб, пландан ташқари 5 минг 800 йўловчига хизмат кўрсатишди. Шу ва шунга ўхшаш ажойиб ютуқларни қўлга киритишимизда паркимизда олиб борилаётган цех, бригадалараро социалистик мусобақа яхши натижалар бермоқда.

Бугунги кунда 1982 йил ҳисобига меҳнат қилаётган пешқадам шоферларимиздан Е. Малашев, А. Иноғомовлар билан ҳақли равишда фахрланамиз. Бу азаматлар корхонамизда қўлга киритаётган ютуқларимизнинг ўзигагина ҳисса қўшмасдан, қишлоқ меҳнаткашларига ҳам яқиндан ёрдам кўрсатишмоқда.

Коллективимиз аъзолари мана тўрт йилдирки, Жиззах область Октябрь районидаги Охунбобоев номли совхоз аъзолари билан ўзаро ҳамкорлик шартномаси тузиб, уларга ҳар томонлама ёрдам кўрсатишмоқда. Биз йил бошида социалистик мажбуриятнинг асосий бандларидан бири деб Охунбобоев номли совхозга кўрсатилаётган оталиқ ёрдамини оламиз. Бу мажбуриятда совхоздаги барча қишлоқ хўжалиги техникаларини ремонт қилиб бериш, пахта териш агрегатларини йиғим-терим мавсумига ҳозирлаб қўйиш, пахта теримида қатнашиш учун 35 кишидан иборат механизаторлар бригадасини ташкил этиш, 2 минг тоннага яқин «оқ олтин» териб беришга аҳд қилинади.

Бу йил ана шу совхоз далаларида қуйидаги ишларни амалга оширамиз. Ёз ойларида 15 та ремонтчилар совхозга бориб техникаларни ремонт қилиб беришади, терим бошлангунга қадар 15 та пахта териш машинаси, 12 та подборшчик, 65 та прицеп, 4 та автомашина ремонтдан чиқарилади. Бензин, мой, сув ташиш учун 5 та цистерна ўрнатилади. Далада машиналарни ремонт қилиш учун техника автобус ва пайвандлаш агрегати юборилади.

Коллективимиз орасида шахсий планларини муддатидан илгари бажараётганлар сони йил сайин ошиб бормоқда. Бу шоферлар йиллик планни 9 ойда бажариб, бошқаларга ўрнак бўлишмоқда.

Ҳозир корхонамизда 630 дан ортиқ такси машиналари ҳар куни йўлга чиқарилиб бир машина 100 дан ортиқ йўловчига хизмат кўрсатмоқда.

Бизнинг корхонамизнинг бошқа таксопаркларидан фарқи шундаки, кўпчилик машиналар бензин ўрнига газ билан юради. Ҳозир «ГАЗ-2407» маркадаги газ билан юрадиган машиналар сони 90 дан ошиб кетди.

Бугунги кундаги вазифамиз зиммамизга олган ойлик топшириқларни ҳамиша ортиғи билан адо этиш ва йўловчиларга намунали хизмат кўрсатишдан иборатдир.

Ҳ. ИБРОҲИМОВ,
шаҳар пассажир автотранспорти ишлаб чиқариш Бош бошқармасига қарашли 3-таксомотор паркининг директори.

«Узбексельмаш» заводи коллективи мамлакатимиз пахтакорлари учун «УПХ—1,5«В», «СЧХА—1». каби кўсак чувиш машиналари, сеялкалар ҳамда гербицидлар жойлаш мосламаларини кўплаб ишлаб чиқармоқдалар.

СУРАТДА: 5-цехнинг илғор йиғувчи-слесарларидан (чапдан ўнгга) Е. Кузнецов, С. Чоршанбиев, Я. Носировлар навбатдаги кўсак чувиш машинасини монтаж қилиш пайтида. Бу ишчилар смена-ойлик топшириқларини 120 — 130 процент бажармоқдалар.

М. Нуриддинов фотоси.

● *Фанимиз намояндалари*

Замин илмининг фидоийси

Бизнинг ҳаммамизнинг болалигимизданоқ ким бўлишимиз маълум бўлган,— деганди француз гуманист ёзувчиси Сент Эгзюпери.— Бу ажойиб давр баъзида бизга бутун умр бўйи етадиган ҳавас бахш этади. Иброҳим Ҳамробоевда болаликдан тоғларга ҳавас пайдо бўлганди.

Фарғона водийсининг шарқий қисмига жойлашган, таниқли олим туғилиб ўсган Ўзган шаҳрига Жанубдан Кичик Олой тизмалари туташади, Шарқда эса улкан Фарғона тоғи чўққилари қуёш нурида нуқрадек товланиб туради. Тоғлар, Чил-Майрам, Чил-Устуннинг сирли қоялари уни ёшликдан мафтун этди. Шунинг учун ҳам у бошланғич мактабдаги муаллимлик касбини ташлаб, Ўрта Осиё Давлат (ҳозирги Тошкент) университетининг тупроқшунослик-геология ва география факультетига ўқишга киради. Бу ердаги машғулотни у ишлаб чиқаришдаги меҳнат билан қўшиб олиб борди, бўш вақтининг ҳар дақиқасидан ўқиш, ўрганиш учун фойдаланди. Агар уни илгари Тошкент педагогика техникуми рус тили ва адабиёти ўқитувчиси: «Баракалла, Иброҳим, ўзбек ёзувчиларининг ҳамма поэмалари ва қиссаларини ўқиб чиқибсан» деб мақтаган бўлса, эндиликда унга ТошДУ ўқитувчиси ташаккур билдирди: «Иброҳим курсни кўпгина рус ёзувчиларининг асарларини ўқиб билган ҳолда тугаллаяпти». У бир минутни ҳам бекор ўтказмасди, нимага қизиқса ўша нарсани чуқур ўрганарди. Шу фазилатлари учун уни аспирантурага қабул қилишди. Бу ерда петрология ва литология кафедрасида у профессор Владимир Иванович Попов раҳбарлигида Чорух Дайроннинг магматик жинсларини ўргана бошлади. 1947 йилда «Чорух Дайроннинг магматик формацияси» темасида кандидатлик диссертациясини ёқлади. Бу диссертация аслида кейинги йиллардаги унинг тадқиқотчилик ва ишлаб чиқариш фаолиятининг бош йўналишини белгилаб берди. Тадқиқотчи учун зарур бўлган материални диққат билан танлаш, барча таҳлил ишларига юксак даражада масъулият билан қараш, хулосаларни фактик материаллар билан қатъий таъминлаш ва унинг моҳиятига чуқур кириб бориш, у ёки бу йирик проблеманинг маълум бир элементини ташкил этадиган ҳар бир вазифага кенг ёндошиш ҳамда кишилар ҳавас қилса арзийдиган меҳнатсеварлик каби фазилатларини у йилдан-йилга такомиллаштириб, мутахассис сифатида ўзига юксак талабчанликни ошириб борди. Унинг илмий қарашлари, шунингдек, тадқиқотчилик фаолияти услубининг шаклланишига домласи ва устози бўлган Ўрта Осиё ер ости бойликларининг йирик тадқиқотчиси Борис Николаевич Наследов катта таъсир кўрсатди.

Иброҳим Ҳамробоевичнинг қарийб ҳамма илмий ва илмий ташкилий фаолияти Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг геология ва геофизика институти билан боғланган. Бу ерда у катта илмий ходимдан директорликкача бўлган йўлни босиб ўтди. Мана йигирма йилдирки, олим бу ерда директорлик қилиш билан бирга, петрология ва металлогения бўлимига ҳамда магматик формация ва абсолют ёш лабораториясига раҳбарлик қилиб келмоқда.

И. Х. Хамробоев қирқ йиллик ишлаб чиқариш, педагогик, илмий ва илмий-ташкилий фаолияти мобайнида геологик назария ва практиканинг ривожланишига салмоқли ҳисса қўшди. У 250 дан ортиқ илмий иш, шу жумладан, бир нечта монография эълон қилдирди. Унинг тадқиқотлари ер остидан қайнаб чиққан жинсларнинг петрологияси ва геохимияси, уларнинг метасоматик ўзгаришлари ҳосиласи, шунингдек, жинс ҳосил бўлиши ва металлогения масалаларига бағишланган. Сўнгги йилларда у магматизм ва металлогениянинг ер қобиғининг ичкариси тузилиши билан алоқасини ўрганиш масалаларига кўп куч сарфлаяпти.

Бу тадқиқотлар илмий хулосаларнинг оригиналлиги ва чуқурлиги, ҳал этилаётган вазифаларнинг долзарблиги ҳамда катта назарий ва амалий натижаси билан фарқланиб туради. Унинг кўпгина хулосалари ва амалий тавсиялари изланиш-қидирув ишларини ташкил этишда илмий-назарий асос бўлиб хизмат қилади.

Магматизм ва жинс ҳосил бўлишининг алоқаларини тадқиқ қилишга И. Х. Хамробоев бир неча ўн йилни бағишлади. Бу йўналишдаги тадқиқотнинг биринчи босқичи 1957 йилда геология-минерология фанлари доктори илмий даражасини олиш учун муваффақиятли диссертация ёқлаш билан тугади. «Магматизм ва Ғарбий Ўзбекистоннинг пост магматик жараёнлари» деб номланган бу илмий иш 1958 йилда эълон қилиниб, 1963 йилда Ўзбекистон ССР Давлат мукофотига сазовор бўлди. Бунда чуқур анализ асосида магматик жараёнларнинг ёши ва у билан боғлиқ жинс ҳосил бўлиши караб чиқилди. Ғарбий Ўзбекистон территориясида фойдали қазилмаларнинг жойлашувининг аниқланган қонуниятлари ва шу асосда бу регионнинг вольфрам, молибден, рух, қўрғошин каби фойдали қазилмалар бўйича истиқболи ёритилди.

Шу иш асосида берилган Ғарбий Ўзбекистоннинг металлогеник схемаси, унда қидирув-изланиш ишлари олиб бориш мумкин бўлган майдонлар кўрсатилганлиги, назарий металлогенияга қўшилган қимматли ҳисса бўлибгина қолмай, балки маълум даражада қидирув-изланиш ишларининг самарадорлигини белгилаб берди. И.Ҳ.Ҳамробоевнинг мазкур тадқиқотлари бу районда бир қатор конларнинг очилишига ёрдам берди. Бунинг учун у 1966 йилда бошқалар қатори Ленин мукофотига сазовор бўлди. Конлардан бирини очганлиги учун у СССР Геология министрлигининг «Коннинг биринчи очувчиси» нишони ва дипломи билан тақдирланди.

И. Ҳ. Ҳамробоевнинг илмий фаолиятида иккинчи босқични ташкил этган 60-йилларда унинг раҳбарлигида ва бевосита иштирокида «Ўзбекистон олтини», «Ўзбекистон ер қобиғи» ва «Ўзбекистон магматик тоғ жинсларининг фациялари» каби монографиялар босмадан чиқди. Бу босқич 1969 йилда у эълон қилдирган «Магматик комплексларнинг жинсга бойлигининг петролого-геохимик мезонлари» монографиясини эълон қилдириш билан тугади.

Бунда муҳим илмий проблемани чуқур илмий-назарий тадқиқ этиш Ўзбекистоннинг кон-хом ашё имкониятларини анча кенгайтиришга ёрдам берадиган аниқ тавсиялар билан муваффақиятли қўшилган.

Сўнгги ўн йил мобайнида Иброҳим Ҳамробоевич магматизмнинг ер қобиғининг ичкариси тузилиши ва устки мантия билан алоқаси проблемасини зўр бериб ўрганди. Фаолиятининг бу, учинчи даврида бошқалар билан биргаликда ёки унинг таҳлили остида «Ўзбекистоннинг гранитоид формациялари», «Ўзбекистон территориясида ер қобиғининг ичкариси тузилиши», «Ўзбекистоннинг ер қобиғи», «Ўзбекистоннинг магматик формациялари ва фациялари», «Ўрта Осиёнинг ер қобиғи ва устки мантияси» каби бир қатор оригинал монографияларни эълон қилди.

Бу илмий ишларнинг ҳар бири Ватанимиздаги геология фанининг асослари ривожига салмоқли ҳисса бўлиб қўшилди.

И. Ҳ. Ҳамробоев йирик институтнинг директори сифатида илмий ишни илмий-ташкилий иш билан қўшиб олиб бориб, коллективнинг ижодий кучларини ҳозирги геология фанининг долзарб проблемаларини ҳал этишга моҳирлик билан йўналтиряпти. Унинг ташаббуси ва бевосита иштироки билан институтда кон ҳосил бўлиш жараёнининг биогеохимик моделлаш, геологик формацияларнинг абсолют ёшини аниқлаш, шунингдек, микрозондли электрон-микроскопик каби янги илмий йўналишлар пайдо бўлди. Бу ерда Ғарбий Ўзбекистондаги баъзи кон бойитиш корхоналарининг буюртмаларини бажараётган илмий ходимларнинг бир группаси ишлаяпти. Ғарбий Ўзбекистонда доимий ҳаракатдаги Қизилқум илмий-тадқиқот пункти ва илмий-ишлаб чиқариш лабораторияси ташкил этилган.

Эндиликда Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Ҳ. М. Абдуллаев номли геология ва геофизика институти ер қобиғининг ичкариси тузилишини ва устки мантияни фойдали қазилмалар конининг жойлашув қонуниятлари ва Ўзбекистон ҳамда қўшни республикаларнинг минерал хом ашё базаларини кенгайтиришнинг илмий-назарий асослаш мақсадида геологик ва геофизик ва геохимик жиҳатдан комплекс ўрганиш бўйича Ўрта Осиёдаги йирик илмий-тадқиқот муассасаси бўлиб қолди.

Олимнинг илмий-ташкилий фаолияти кенг ва кўп қиррали. СССР Фанлар академиясининг ер қобиғи ва устки мантияни комплекс ўрганиш бўйича Илмий Кенгаши Ўрта Осиё секциясининг раиси ҳамда ер қобиғининг ичкарисини ўрганиш бўйича халқаро ассоциация (АЗОПРО) аъзоси сифатида И. Ҳ. Ҳамробоев Помир-Гималай лойиҳаси бўйича халқаро тадқиқотнинг ташкилотчиларидан ва раҳбарларидан бири бўлди. Бу тадқиқот Жанубий Тянь-Шань, Помир ва унга туташ территорияларда ер қобиғининг ичкариси ва устки мантия табиатини аниқлашга қаратилганди. Ўрта Осиё петрографик Кенгашининг раиси сифатида у Ўрта Осиёдаги петрографик тадқиқотларни мувофиқлаштириб боради.

Иброҳим Ҳамробоев — геология илмининг фаол тарғиботчиларидан. У рус ва ўзбек тилларида бир нечта илмий-оммабоп брошюралар эълон қилдирди, В. И. Обручевнинг «Тоғлар ва ва материкларнинг пайдо бўлиши» ва «Геология асослари» китобларини ўзбек тилига таржима қилди. Ф. Ш. Ражабов билан биргаликда олий ўқув юртлари учун ўзбек тилида «Петрография асослари» қўлланмасини ёзиб эълон қилдирди.

И. Ҳ. Ҳамробоев Москва, Ленинград, Киев, Олмаота, Душанбадаги, шунингдек чет эллардаги йирик олимлар ва таниқли илмий коллективлар билан кўп йиллардан бери ижодий алоқа қилиб келяпти.

Иброҳим Ҳамробоевич юксак малакали кадрлар тайёрлашга кўп куч ва ғайрат сарфлаяпти. У геология-менерология фанлари бўйича 25 фан кандидати ва уч фан доктори тайёрлади.

Фанни ривожлантиришга ва оммалаштиришга қизғин иштиёқ, Ер ҳақидаги фанларга қизиқиш унга илмий, ишлаб чиқариш, педагогик ва ташкилий фаолиятнинг турли соҳаларида ўзини кўрсатиш, Иттифоқимиздаги ҳамда чет эллардаги геологлар жамоатчилигининг катта ҳурматини қозониш имконини берди.

Ҳ. БОЙМУҲАМЕДОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги.

П. ЧИСТЯКОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Ҳ. М. Абдуллаев номли геология ва геофизика институти директорининг илмий ишлар бўйича ўринбосари.

М. ЗОКИРОВ,
геология-минералогия фанлари доктори.

Адабиёт ва санъат

«Тўрт эгизак» ва бошқалар

Тошкентдаги ёш томошабинлар рус театри Фарғонага гастролга борди. Театр гастролни «Тўрт эгизак» деган болгар эртаги асосидаги спектакль билан бошлади. Театр фарғоналик томошабинларга Л.Табукашвилининг ёш инсоннинг шаклланиши тўғрисида ҳикоя қилувчи «Ажойибот излаб» пьесаси асосида саҳналаштирилган спектаклни, поляк драматурги К. Хоинскийнинг асари асосида саҳнага қўйилган «Тунги қисса» асарини олиб келди. Бу асарда инсон қадр-қимматини поймол қилишга олиб келадиган бефарқлик кескин қораланади.

Театр область марказининг кичкинтой томошабинларига «Теремок» музикали эртагини намойиш этади.

(ЎзТАГ).

Тақриз

МУШТАРАКЛИК ТУЙҒУСИ

Бугунги кунда Иттифоқимизнинг бир қанча таниқли олимлари борки, улар ўзбек совет адабиётининг муҳим проблемалари, конкрет асарлари хусусида батафсил ва чуқур мулоҳазалар билдирмоқда. Шулардан бири, СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, М. Горький номидаги жаҳон адабиёт институтининг профессори Георгий Ломидзедир. Яқинда унинг Озод Шарафиддинов таржимасида «Буюк муштараклик туйғуси»[1] номли китоби эълон қилинди. Таржимон кириш сўзида Ломидзе тадқиқотларининг ўзига хос хусусияти тўғрисида қуйидагиларни ёзади. «Илм йўлида ҳамиша янгилик излаш, янги-янги илмий ҳақиқатларни кашф этиш, ҳеч ким билмаган йўллардан юриб, совет адабиётининг хусусиятларини, ривожланиш қонуниятларини очиш ва шу йўлдан социалистик маданиятнинг бекиёс устунликларини оламга намойиш этиш Ломидзе ижодининг бош хусусиятидир». Биз китобдаги мақолаларни кўздан кечирганимизда бу баҳонинг ҳаққонийлигига яна бир бор ишонч ҳосил қиламиз.

«Буюк муштараклик туйғуси» номли мақолада олим совет адабиётининг интернационал характери тўғрисида мулоҳаза юритади. СССР халқлари адабиётининг бир қанча машҳур асарлари асосида бу интернационал характернинг муҳим хусусиятларини очади. У бадиий асарларда коммунистик жамият қураётган совет кишиларининг фаолиятида, ўзаро муносабатларда ... шида, қандай ишлар қилгани ва қандай ишларни рўёбга чиқаришга тайёрликларида, уларда мужассам топган инсон ҳаётининг умумбашарий қимматида ифодаланади». Мана шу мулоҳазаларга асосланган олим совет халқлари адабиётнинг бир қанча талантли асарлари қаторида ўзбек совет адабиётининг атоқли намояндаларидан бири Шароф Рашидовнинг «Ғолиблар» ва «Бўрондан кучли» романларига алоҳида ва батафсил тўхтайди. Мазкур романлардаги интернационал руҳнинг ўзига хослиги ҳақида оригинал фикрларни айтади. Романлардаги ҳар бир қаҳрамон ва унинг эволюциясини синчковлик билан кузатади. Маълумки, Шароф Рашидовнинг мазкур асарларида совет халқининг ҳамдўстлиги, улар ўртасидаги самимий муносабатлар ёрқин образларда, характерли деталларда ўзининг ёрқин ифодасини топади. Г. Ломидзе ҳам романнинг мана шу фазилатларини алоҳида тилга олади. Романларда интернационализмни н г қай тариқа ифода этилганини объектив баҳолашга эришади ва шундай ёзади: Шароф Рашидовнинг «Ғолиблар» ҳамда «Бўрондан кучли» романларида интернационал проблематика тўппа-тўғри асарнинг тематик нуқтаи-назари орқали эмас, балки бошқача, инсоний кучлар кураши мазмунининг ўзида, китоб саҳифаларида аста-секин кучайиб борадиган зиддиятлар ва маънавий изланишларда ифодаланган.

Маълумки, бадиий асарнинг интернационал характери, унинг ҳаётни ҳаққоний, ҳаётий ва ишонарли ифода этилиши ёзувчи реализмини чуқурлаштиради. Унинг услубидаги ўзига хосликни, яъни оригиналликни таъминлайди. Шубҳасиз, талантли ва тажрибали адиб Шароф Рашидов асарларидаги интернационал пафоснинг бу тариқа ҳаётий ва табиий тарзда намоён бўлиши ундаги реализмнинг ўзига хос шаклда юзага чиқишини таъмин этади. Шунинг учун ҳам Г. Ломидзе «Мен Шароф Рашидов реализмини мулойим, майин, жуда ҳам одамий, самимий ҳикматли реализм деган бўлур эдим», деб таъкидлайди.

Романдаги меҳнат мавзуси унинг бадиий ифодаси ҳам батафсил таҳлил этилади. Мазкур таҳлилда совет кишиларининг олижаноб фазилати бўлган меҳнатсеварлик Шароф Рашидов асарларидаги қаҳрамонларнинг меҳнатни бахт-саодат деб билишида, уларнинг меҳнат туфайли ҳаётни янги тарзда қураётганлиги орқасида намоён бўлаётганини кўрсатиб ўтади. Қолаверса, меҳнат тасвири Шароф Рашидов асарларида ўзига хос тарзда тасвир этилганини шундай таърифлайди: «Шароф Рашидов романларида, меҳнат инсонни яратади, унга куч, таянч, маънавий гўзаллик бағишлайди, деган фикр тантанавор қилиб айтилмайди. Буларнинг барчаси инсон хатти-ҳаракатларининг ўзаро бир-бирига боғлиқ, жамулжамида, кечинмаларида ифодалаб берилади».

Мазкур мақолада таниқли ёзувчиларимиздан яна бири Раҳмат Файзийнинг «Ҳазрати инсон» романи ҳақида ҳам анча батафсил мулоҳазалар билдирилган. Олим романдаги интернационал маънони фақат Маҳкам ота билан Меҳринисо опаларнинг оғир йилларда ўн тўртдан зиёд болаларни ўз бағрига олиб тарбия этгани билангина ифодаламайди. Олим асар мазмунидан бундан кенгроқ, чуқурроқ маъно англайди. Ўзбек халқи психологиясидаги гуманизмнинг чуқурлиги, меҳнаткаш халқнинг қалби поклиги, мусаффолиги, ватанпарварлик туйғусининг юксаклиги ва яна бошқа бир қанча сабаблар романдаги интернационал характерни белгилашда ҳал қилувчи омил бўлганлигини уқдириб ўтади.

«Ватанпарварлик ва интернационализмнинг яхлитлиги», «Равшан ҳақиқатлар ва баҳсли муаммолар» каби мақолаларда умум-совет адабиётининг интернационал характери билан ватанпарварлик ўртасидаги узвий бирлик, социалистик реализм ижодий методи-проблемала р и билан боғлиқ бўлган назарий масалалар мисоллар ва далиллар билан кенг ёритилади.

«Социалистик Ватан ҳимоясида» номли мақола характер эътибори билан уруш мавзусидаги асарларни таҳлил этишга бағишлансада, унда Г. Ломидзе бу темани тадқиқ этишда алоҳида ўзига хос йўл танлайди. Мақолада рус совет адабиётининг таниқли намояндалари билан бирга қардош совет халқлари адабиётининг вакиллари бўлган ёзувчилар асарларидаги ўзига хос томонларни очишга эришади. Қозоқ, қирғиз, грузин, арман, ва бошқа халқлар адабиёти вакиллари асарларини жумладан атоқли адиб Ойбекнинг «Қуёш қораймас» романи ва унинг бош қаҳрамонлари Бектемир ҳамда Али тажанглар ўртасидаги муносабат ва фикрий курашларни таҳлил этади. Шу тариқа Бутуниттифоқ адабиётининг бу мавзуни ёритишдаги умумий хусусиятлари билан алоҳидаликла р и н и кўрсатишга эришади.

Мазкур асарнинг О. Шарафиддинов томонидан маҳорат билан таржима этилиши бизни айрим мулоҳазаларни айтишга даъват этди. Маълумки, бугунги кунда жаҳон адабиётининг, рус ва совет адабиёти вакилларининг, қардош халқлар ижодкорларининг кўплаб асарлари ўзбек тилига таржима қилинаётир. Адабий танқидий мақолалар, совет адабиётшунослигининг таниқли вакиллари ижодига мансуб бўлган тадқиқотларни, илмий асарларни таржима этиш, уни ўзбек ўқувчиларига таништириш масаласи ҳали муаммолигича турибди. Бугунги кунда М. Храпченко, Б. Сучков, Д. Марков, А. Егоров, Л. Тимофеев, А. Метченко, Н. Шамота, В. Новиков, С. Петров, В. Баранов, А. Овчаренко каби ўнлаб олимларнинг совет адабиёти ва унинг муҳим проблемаларини ёритишга бағишланган салмоқли асарлари майдонга келмоқда. Уларда социалистик реализм ижодий методининг назарий масалалари хусусида бениҳоя кенг ва чуқур мулоҳазалар, фикрлар айтилмоқда. Назаримизда, ана шу йирик олимлар асарларидан айримларини таржима этиш фойдадан ҳоли бўлмас эди деб ўйлаймиз.

Г. Ломидзе қамрови кенг, билим доираси чуқур, адабий танқид этикасини жуда яхши эгаллаган олим. Унинг мазкур асарини ўзбек тилига таржима этилиши фақат адабиётимизнинг айрим вакиллари ижодига бағишланган саҳифалари билангина эмас, айни вақтда адабий танқид маҳоратини эгаллаш жараёнида ҳам олимларимиз ва ўқувчиларимизга яхши намуна бўлади.

Е. ЯКВАЛХЎЖАЕВ.

1. Г. Ломидзе. «Буюк муштараклик туйғуси», «Ёш гвардия» нашриёти. Тошкент. 1980 йил.

СИБИРЬ САЙҚАЛЛАРИ

Мен 1979 йилда Ўзбекистон ёзувчилар союзи ва «Шарқ юлдузи» журналининг топшириғи билан Сибирнинг шимол томонидаги мангу музлаб ётувчи ерлар устидан ўтадиган БАМ магистрали қурилишида бўлдим.

БАМнинг маркази Тинда шаҳрига бориб, у ердан то Беркакитгача бўлган трасса бўйлаб юрсангиз, БАМ магистралининг Могот, Нагорний, Золотинко ва Беркакит каби станцияларини босиб ўтасиз. Мен бамликлар ҳузурида бўлиб, улар билан ёнма-ён ишлаётган ўзбекистонликлар билан суҳбатлашдим. Сибирь тўғрисида кўп нарса ўргандим. БАМ қурувчилари заҳматини ҳамда ғалабасини ўз кўзим билан кўриб, трасса қаҳрамонлари ҳақида илиқ гаплар эшитдим.

Асримиз қурилиши бўлган БАМ магистралига қилган сафарим натижасида «Сибирь сайқаллари» туркуми юзага келди. Ушбу туркумга кирган айрим шеърларни ўқувчилар эътиборига ҳавола қилмоқчиман.

ТАЙГА КЎЗГУСИ

Тайгани тасаввур қила
олмасдим,
Мана
БАМ йўлида бораётибман.
Инжиқ табиатин
рости
билмасдим,
Ўрмон,
ботқоқ,
сувда
юраётибман.
Тайганинг кўзгуси—
зўр Байкал зилол,
Чалқиган сувида
ер-кўк намоён.
Ям-яшил тайгага
ақлинг қолур лол,
Сибирь сир-асрори
бўлмоқда аён.
Истиқбол йўлини
очган мардона—
Ёшларга,
—ҳа—дея
сафида юрдим.
БАМда
ўз имконим синаб росмана,
Тайга кўзгусида
ўзимни кўрдим.

ЎЛИК КЎЛ

(Байкальск шаҳри атрофида шундай ўлик кўл бор)

Наҳотки ўлик кўл бу,
Наҳотки ўлик мангу!
Қоп-қора суви маҳзун,
Сукутин бузмас бир зум.
Ҳатто тўлқин урмас, тек,
Умидини узгандек,—
Эшитилмас овозлар,
Сувида сузмас ғозлар.
Балиғи йўқ бағрида,
Учраган ким қаҳрига!!
Кўз ёшидек суви шўр,
Қирғоғида тақир ер,
Унда кўкармас буткул,
На бир гиёҳ, на бир гул,
Бир ёғи Хамар-Дабан[1],
Бир ёғи чексиз ўрмон.
Ўрмонда ўзи якка,
Ўхшаб тирик ўликка,—
Баъзи ҳиссиз одамдек,
«Ўлик кўл» бўзарар тек.

1. Хамар-Дабан — Байкалнинг шарқ томонидаги тоғ тизмалари.

ОҚ ҚАЙИН

Оппоқ қайин, оқ қайин,
Яшарасан кун сайин.
Рус қизидек сарвқомат,
Менга қиё боқ, қайин.
Тайгада улғайибсан,
Ҳар ён қулоч ёйибсан.
Шохингми, кокилингми!
Жалада хўп чайибсан.
Оппоқ қайин, оқ қайин,
Бўлмас сенга боқмайин,
Тўп бўлиб, шивирлашиб
Туриб қолдинг жилмайиб,
Кечалари ой келиб
Турар бошингда тўлиб,
Сибирь ҳақида эртак—
Айтади шамол елиб.
Оппоқ қайин, оқ қайин,
Оқ кийиб келиндайин.
Келин салом қилгандай
Елда эгилдинг майин.
Қўл бериб, қўлин ушлаб,
Яйрашиб, кўнгил хушлаб.
Ўрмонда юрар гўё
Қизлар бир-бирин бошлаб.
Оппоқ қайин, оқ қайин,
Яшарасан кун сайин,
Рус қизидек сарвқомат,
Менга қиё боқ, қайин.

Барот ИСРОИЛ.

Ўзбекистон Рассомлар союзининг марказий кўргазмалар залида Ўзбекистон халқ рассоми А. Абдуллаев асарларининг кўргазмаси очилди. СУРАТДА: кўргазмалар залида.

А. Митрофанов фотоси.

ЭКРАНДА—МЕҲНАТКАШ ИНСОН

Тошкент кабелчиларининг Маданият саройида «Концерт зали», «Ҳар бир кун мақсади» ҳужжатли фильмларининг қаҳрамонлари — бригада ғишт терувчилари ва бригадирнинг ўзи А. Ҳабибуллаев ҳамда Тошкент трактор заводининг ишчиси М. Туробовлар учрашдилар. Ўзбекистон кинематографиячи л а р и яратган ленталар ана шу ҳужжатли фильмларнинг қаҳрамонлари билан бўлган учрашувлар «Экранда меҳнаткаш инсон» деган мавзудаги фильмлар республика кўригини бошлаб берди.

Республикада май байрами олди кунларида фабрикалар, қурилишлар меҳнаткашларига, деҳқонларга, чўлқуварларга бағишланган фильмлар анъанавий кўриги бошланди. Бир ой давомида маданият саройлари ва уйлари экранларида, автоклубларда Москва, Ленинград, Ўзбекистон ва қардош республикалар студияларида яратилган бадиий ва ҳужжатли фильмлар намойиш қилинади. Кинокамера ҳаёти ва меҳнати ҳақида ҳикоя қилган кишилар томошабинлар ҳузуридаги кўпгина учрашувларга режиссёрлар, операторлар билан биргаликда ташриф буюрадилар.

(ЎзТАГ).

ПИОНЕР ЁЗИ ЯҚИН

Мактаб ўқувчиларининг ёзги каникуллари яқинлашиб қолди. Бир оз вақтдан кейин шаҳар кўчаларида қизил байроқчали анъанавий автобуслар пайдо бўлади.

Мавсум давомида 400 мингдан кўпроқ бола Ўзбекистон пионер лагерларида бўлишади. Хушманзара жойларда 19 та янги соғломлаштириш лагерлари очилади. Оқтош зонасида катта шифохона пионер ва мактаб ўқувчиларини қабул қилишга мунтазир. Бу ерда «Миконд» заводи ишчи ва хизматчиларининг олти юз боласи ёзги каникулини ўтказади. «Тошкент» мебель фирмаси, республика Ўрмон хўжалиги ва аҳолига маиший хизмат министрликлари, Наманган «Облремстройтрес т » и, Қорақалпоғистонда г и, Фарғона, Сирдарё ва бошқа областлардаги бир қанча корхоналарнинг дарё ва кўл соҳилларида, тоғ этаклари ва соя-салқин ўрмонларда жойлашган пионер лагерлари мавсум бошланиши билан болаларни биринчи марта қабул қилади. Дам олишгина эмас, шу билан бирга даволаниши ҳам зарур бўлган болалар учун шифобахш сув манбалари яқинидаги курорт зоналарида санаторий типидаги лагерлар очилади. 70 мингга яқин бола ёзги каникулларини мактабларда, клуб ва маданият саройларида, ЖЭКларда ташкил этиладиган шаҳар лагерларида ёзги каникулларини ўтказади. Қарийб ўшанча бола колхоз ва колхозлараро болалар шифохоналарида дам олишади.

Янги болалар шифохоналари қурилмоқда. Тошкент метрополитени меҳнаткашларининг болалари учун Чорвоқ сув омбори соҳилида 640 ўринли республикада энг йирик лагерь барпо этилмоқда. Олмалиқ химия заводи соғломлаштириш лагерининг корпусларини бунёд этмоқда.

Пионер ёзи программасида кинофестиваллар, тарихий воқеалар содир бўлган жойларга экскурсиялар, болалар чизган расмлар ва техника ижодкорлиги конкурсларини, Улуғ Ватан уруши, меҳнат ветеранлари билан учрашувлар ўтказиш кўзда тутилади.

Шаҳарларнинг ташқарисидаги пионер лагерлари бошлиқлари ва катта вожатийларнинг республика касаба союзлари Совети ўтказган семинарда болаларнинг ёзги дам олиши ташкилотчиларидан салкам олти юз киши мавсум бошланиши олдидан ўз билимини кенгайтирди.

(ЎзТАГ).

ТО Справкалар бюроси
ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

А. РИЗАҚУЛОВ, Э. ТУРҒУНОВ: Яқинда биз, бир группа ишчиларни «Социалистик мусобақа ғолиби» деган нишон билан тақдирлашди. Айтингчи, шу нишон билан мукофотланганлигимиз ҳақидаги маълумот бизнинг меҳнат дафтарчамизга қайд этиладими?

Жавоб: ВЦСПС билан ўзаро келишувга мувофиқ меҳнат бўйича давлат комитети томонидан 1974 йилнинг 20 июнида корхоналар, муассасалар, ташкилотларда меҳнат дафтарчаларини юритиш қоидалари тўғрисида тасдиқланган инструкцияга биноан, меҳнат дафтарчасининг «Мукофотлар тўғрисидаги маълумотлар» бўлимига «Социалистик мусобақа ғолиби» деган кўкрак нишони билан мукофотланганлик ҳақидаги ёзув ёзилади, меҳнат дафтарчасининг «Рағбатлантиришлар тўғрисидаги маълумотлар» бўлимига эса ишчи ва хизматчиларнинг суратлари Ҳурмат тахтасига қўйилганлиги тўғрисидаги ёзувлар ёзилади.

Ишчи ва хизматчилар ишдан бўшаган вақтларида меҳнат дафтарчасига уларнинг мазкур корхонада ишлаган пайтдаги ишлари тўғрисидаги барча ёзувлар, мукофот ва рағбатлантиришлари тўғрисидаги ёзувлар шу корхонанинг раҳбари имзоси билан ёки махсус вакил имзоси билан ҳамда муҳр билан тасдиқланади.

∴ ∴ ∴

Б. АБДУРАҲИМОВ: Улуғ Ватан уруши қатнашчиларига жуда катта ғамхўрликлар қилиняпти. Улар ҳамма ерда ғоят эъзозланмоқда. Уларга навбатсиз хизмат кўрсатиш ана шундай ғамхўрликнинг ёрқин намунасидир. Айтингчи, уруш қатнашчиларига сартарошхоналарда ҳам навбатсиз хизмат кўрсатилиши керакми?

Жавоб: Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети маиший хизмат кўрсатиш бошқармасидан хабар беришларича, Улуғ Ватан урушининг инвалидларига сартарошхоналарда ҳам навбатдан ташқари хизмат кўрсатилади. Бундай ҳолларда улар фақат гувоҳномаларини кўрсатишлари керак. Бундан ташқари, шуни ҳам айтиш кераккки, ҳар бир сартарошхонада Улуғ Ватан уруши инвалидларига навбатдан ташқари хизмат кўрсатилиши тўғрисидаги тегишли ёзув деворга илиб қўйилиши керак. Саноатдан ташқари аҳолига хизмат кўрсатадиган комбинат устахоналарида ишлайдиган мастерларни Улуғ Ватан уруши инвалидларига жорий этилган имтиёзлардан хабардор қилиб қўйиш керак.

∴ ∴ ∴

М. АҲМЕДОВА: Мени бир масала қизиқтиради: айтингчи, Тошкентда эсперанто тилини ўргатадиган бирор клуб борми?

Жавоб: Поляк гуманисти Людвиг Заменгоф ўтган аср сўнгида ҳозир амалда қўлланилаётган халқаро эсперанто тилини яратишга мушарраф бўлди. Тошкентда 1908 йилда дастлабки эсперанточилар клуби ташкил этилган эди. Ҳозирги «Эсперанто» интернационал дўстлик клуби республика Фанлар академиясининг олимлар Уйи қошида ишлаб турибди. Бу клуб халқаро ёзишмалар бўйича кўпгина ишларни амалга оширмоқда, у шонли саналарга бағишланган дўстлик ҳафталикларини, кечаларини уюштирмоқда. Республикамизн и н г эсперантoчилари барча жаҳон эсперантoчиларининг конгрессларида актив иштирок этишган.

БИЗ ШАРҚДАН БОРГАНМИЗ

ЖАНГГОҲЛАРДА ТОБЛАНГАН

— Бу жанговар вазифани комсомол аъзоси, взвод командири Тоҳир Соиповга топширайлик. Ҳа, Тоҳиргина бунинг уддасидан чиқа олади...

Улуғ Ватан уруши қизғин давом этаётган кунларда бундай сўзларни жангчи лейтенант Т. Соипов хизмат қилаётган 76-гвардия дивизияси 2-ўқчи батальонининг ротасида тез-тез эшитиш мумкин эди.

Ҳақиқатан ҳам Т. Соипов бошқараётган взвод ҳар қандай оғир вазифа топширилмасин, у ҳамма вақт топшириқни ўз вақтида муваффақият билан бажарарди.

Улуғ Ватан уруши бошланган кунларда Тоҳир эндигина 19 ёшга қадам қўйган навқирон йигит эди. Баттол фашистларнинг муқаддас тупроғимизга бостириб кириши миллионлар қатори бу ёш педагогнинг ҳам қаҳр-ғазабини қўзғатди. Бутун инсоният душмани, эрк ва озодлик, бахт ва қувонч душмани бўлган фашизмга қарши курашиш мақсадида у кўнгиллилар сафида фронтга жўнади. Фронтга келгач, мерганлик ишини зўр иштиёқ билан ўрганди ва тез орада ўз касбининг моҳир усталаридан бири бўлиб қолди. Унинг билармонлиги янги келган жангчиларнинг ҳарбий ишга ўрганишига, довюраклиги эса ўз ўртоқларини дадиллик билан жангга олиб киришига ёрдам берди.

Шонли Ленин комсомолининг аъзоси Тоҳир Соипов ҳамма жангларда олдинда бориб, барчага намуна кўрсатди. У Москва остонасидан Берлингача бўлган жангларда доимо олдинги сафда бўлди, ажойиб қаҳрамонлик намуналарини кўрсатди, ҳар бир жанговар буйруқни шараф билан бажарди.

1943 йилнинг июль ойи бошларида бўлган бир ҳафталик қаттиқ жанг унинг хотирасидан асло чиқмайди.

— Совет Армияси немис-фашист босқинчилари устидан Сталинградда оламшумул ғалаба қозонгандан сўнг, — дея хотирлайди Тоҳир ака, — Брянск, Марказий ва Воронеж фронтларининг қўшинлари душман армиялари жойлашган томонга яқинлашиб бориб, уни ўраб олдилар. Душманнинг Орёл, Белгород, Харьковдаги группировкаларига ён томондан ва орқа томондан қақшатқич зарба бериш учун қулай шароит вужудга келтирилди. Бу билан Украина ҳамда Белоруссияни тамомила озод қилишга замин яратилди.

Шу операцияда менга жуда муҳим ва масъулиятли вазифа — Орёл шаҳри яқинидаги Дмитровка қишлоғини душмандан тозалаш топширилди. Бу қишлоққа жойлашиб олган гитлерчилар ўз кучларини тўплаб, кенг фронт бўйлаб ҳужум бошлаш имкониятига эга эди. Жанговар топшириққа биноан мен ўз взводимдаги автоматчилар билан қишлоқнинг орқа томонидан ўтиб, мудофаада турган душман танкларига кучли зарба бериш ва бу билан жангчиларимизнинг кейин бошлайдиган ҳужумларига йўл очиб бериш эди.

Жанг даҳшатли тус олди. Ёвуз душманга нисбатан қаҳр-ғазабга тўлган жангчиларимиз фашист танклари ва пиёда аскарларига қақшатқич зарба бера бошладилар. Гитлерчиларнинг 8 танки мажақланиб ташланди. Кетма-кет берилган зарбалар натижасида душманнинг бошқа танклари олдинга силжишга журъат этолмай орқага бурилиб қочди. Немислар чидай олмай чекинишга мажбур бўлди. Жангчиларимиз ўз позицияларида қаҳрамонларча туриб, фашистлар тузган режани барбод қилдилар.

Шу жангдаги хизматларим учун кўплар қатори мен ҳам ҳукуматимизнинг юксак мукофоти — Қизил Юлдуз орденига сазовор бўлганлигимни госпиталда ётганимда эшитдим. Ўша бир ҳафталик аёвсиз жангнинг сўнгги кунида душманнинг дайди ўқидан оғир жароҳатлангандим. Жон озиғи бўлган шифокорлар ёрдамида бир йилдан сўнг оёққа туриб, яна жангга кирдим. Венгрия пойтахтини фашистлар асоратидан тамомила озод этиш жангларида қатнашгач, Будапешт шаҳри комендатурасида хизмат қилдим, сўнг она шаҳрим Тошкентга қайтдим.

— Шу эл-юрт йўлида, ҳозирги фаровон ҳаётимиз йўлида миллионлар сафида туриб, тўккан қатра-қатра қонларимиз беҳуда кетмаганлигидан фахр-ҳисларга тўламан, мамнунлик туйғусини туяман, — дея ўз ҳикоясини тугатди суҳбатдошим.

Лекин инсон билан ўлим ўртасида кўраш кетган йиллар тўғрисидаги кичик бир ҳикояси бу билан тугамайди. Ҳар байрам Тоҳир аканинг уйи меҳмонга тўлади. Меҳмонлар — унинг фарзандлари, қудақудағайлари, қуролдош дўстлари, ҳамкасблари, шогирдлари. Содиқ шогирд сифатида биз ҳам шу улуғ айём кунида устоз ёзган дастурхон тепасида бўлдик. Бу бизнинг яхши одатимиз, турмушимиз тарзи.

Гап яна уруш мавзусига кўчади, 1941—1945 йиллардаги оғир жангларни эслаймиз. Тоҳир ака урушнинг оловли кунларида вайрон бўлган шаҳар ва қишлоқларимиз, ҳар бир хонадон бошига тушган кулфат тўғрисида душман ўқидан бевақт нобуд бўлган жангчи сафдошлари ҳақида ҳаяжон билан гапираркан, кўзларида ёш йилтиллайди. Шунда одамларни бевақт хазон этган одамхўр фашистларга, урушталаб газандаларга, инсоният кушандаларига нафратимиз қайнаб-тошади, авлодларимиз бахти, таянчи, тинчликнинг пўлат қўрғони Совет Иттифоқига, бахтли замонамиз ижодкорларига меҳр-муҳаббатимиз янада жўшади.

Дарвоқе, ўзининг 60 йиллик умр йўлини нишонлашга ҳозирлик кўраётган Тоҳир ака Соипов нафақат бундай давра суҳбатларида ёки ўзи ўқитувчилик қилаётган Акмал Икромов районидаги 124-мактабда ва кенг жамоатчилик ишларини олиб бораётган «Илғор» маҳалласида, балки Буюк Ғалабанинг 35 йиллиги арафасида шаҳримизда ўтказилаётган катта-катта йиғинларда ҳам ҳозирги авлодга ўша алангали йиллар хотирасидан сўзлаб бермоқда.

Фашизмга қарши урушни ғалаба билан якунлаб келиб, эндиликда зарбдор меҳнат фронтининг олдинги жабҳаларида жавлон ураётган, эл-юрт фидойиларига минг бор тасанно айтамиз, уларга шарафли меҳнатда ҳормангглар, деймиз!

Р. ПЎЛАТОВ.

МАРОҚЛИ УЧРАШУВ

В. И. Ленин номли Марказий музейининг Тошкент филиалида Улуғ Ватан уруши бошларида Тошкент областида ташкил этилган 194-Речицк ўқчи дивизия ветеранларининг учрашуви бўлиб ўтди. Шу учрашувга келган пионерлар ва комсомоллар дивизиянинг босиб ўтган жанговар шонли йўли тўғрисида ветеранларнинг ҳикоясини зўр эътибор билан тингладилар. Уруш ветеранлари Совет комитети Тошкент область секциясининг раиси, Совет Иттифоқи Қаҳрамони Б. Д. Бобоев, ветеранлар совет комитети секциясининг раиси Л. П. Гречко ва учрашувнинг бошқа иштирокчилари Москва остоналарида, Курск ёйида Белоруссияни ва Польшани озод этишда, Кенигсберг қальасини штурм қилишда 194-дивизия жангчиларининг шонли жасорати тўғрисида учрашув иштирокчиларига гапириб бердилар.

Ёшлар Совет Ватанининг озодлиги ва мустақиллигини қаттиқ туриб ҳимоя қилган ўз ота-боболарининг улуғ жасоратини қалбларимизда абадий сақлаймиз, деб қасамёд этишди.

(ЎзТАГ).

• Билиб қўйган яхши

ПАРДОЗ БУЮМЛАРИ — ЎСМИР ҚИЗЛАР УЧУН ЭМАС

Менинг ўн тўрт ёшли қизим лабини бўяб, юзига крем суртмоқчи. Наҳотки мен бунга рухсат берсам?

Л. НОДИРОВА,
уй бекаси.

Ёш қизчаларнинг пардоз қилиши яхши эмас. Ўн тўрт-ўн олти ёшли қизларнинг фақат кипригига тушь суртиб олганларига кўзингиз тушса, сунъий бўёқ уларга қанчалик ярашмаганига эътибор берасиз. Юзга турли пардоз бериш ўсмир қизлар юзини дағал қилиб қўяди, улар ахлоқсизга ўхшаб қоладилар. Ёш қиз ўзига хос гўзалликни, латофатни йўқотади, зеро, ёшликнинг ўзи табиий гўзалликдир.

Ўсмир қиз ёқимтой бўлиш учун ҳар куни яхшилаб ювиниши, сочини тараб, бежирим қилиб ўриб қўйиши ва озода кийиниб юриши етарли. Ўсмир қиз косметикага эрта ҳавас қўйса, лабининг табиий ранги кетади, юз териси майинлигини йўқотади.

Ўсмир қизлар лаблари ёрилганда, қуриб кетганда помада суртишлари мумкин. Бироқ, шунда ҳам рангли, катталар суртадиган помада эмас, балки лабни қуриб кетишдан сақлайдиган махсус помададан фойдалансалар бўлади.

Агар юзга ҳуснбузар тошса, (бу кўпинча ўсмирлик даврида пайдо бўлади), уни билинмасин деб юзга турли крем, упа суртишдан фойда йўқ. Бундай қилган билан ҳуснбузар йўқолмайди. Яхшиси дерматолог врачга бориш зарур.

М. ОРИФЖОНОВА
тайёрлаган.

• Бу — қизиқ

ФИЛНИНГ СУНЪИЙ ҲОВУЗИ

Филларнинг ҳовуз ҳосил қила олишига ишонасизми? Уларни бу борада устаси фаранг деса бўлар экан. Нега дейсизми? Бир гуруҳ мутахассислар бунинг гувоҳи бўлишган.

Филлар чўмилишни яхши кўришади. Улар сув излаб узоқ-узоқ манзилларни кезишади. Бу борада филлар ҳеч қаерда чўмилишнинг иложини топишолмаса, сунъий ҳовузлар ҳосил қилишга киришар эканлар. Жумладан, ана шундай ҳовузлардан бири Африканинг Мучинга Рейдж районида мавжуд. Филларнинг бу «антиқа» ҳовузни қандай вужудга келтириши зоологлар томонидан кузатилган.

Филлар тоғ ёнбағиридаги пастликка қараб оқиб ётган сувни шох-шаббалар, тошлар билан тўсиб, бошқа томонларга оқмайдиган қилиб қўйишган. Шунда сувнинг сатҳи бир ярим метргача кўтарилган. Филлар бу «ясама» ҳовузда маза қилиб чўмилишган. Шуни унутмаслик керакки, ҳар бир мавжудот ўзига хос тарзда ювинади. Бу жиҳатдан филларнинг ўзича чўмилиши қандай завқ-шавқ бағишлаши фақат ўзига аён.

Шаҳримиздаги М. Горький номли маданият ва истироҳат боғи кичкинтойларнинг мароқли дам олиш жойларидан бири. Бу ерда ёш авлоднинг мароқли дам олиши учун барча шароитлар мавжуд. Турли хил аттракционлар, кўргазма, стендлар ва автомат ўйин комплекслари ана шулар жумласидандир

СУРАТДА: учиш аттракционида. М. Нуриддинов фотоси.

⊙ ТАБИАТ ВА ИНСОН

Қўриқхона жойлари каталоги

Қозоғистон ботаниклари ва зоологлари Каспий денгизи билан Иртиш дарёси оралиғидаги жуда катта территорияда табиатнинг 86 хушманзара жойларини топиб тавсиф қилиб чиқдилар. Улар қўриқхона жойларида хўжалик фаолиятини чеклаш мақсадида бу ишларини республиканинг планлаштирувчи ташкилотларига топширдилар.

Тадқиқотчилар бу каталогга, жумладан, қўриқ қайинзорларини, Иртиш ёқаларидаги ёки орти Олатов этакларидаги дарахтзорларни киритдилар. Фақат Қозоғистонда учрайдиган шифобахш гиёҳлар ҳисобга олинди. Илвирс, Ҳинди жайраси, суғур, тоғ ва чўлларнинг бошқа ҳайвоноти тарқалган жойлар аниқлаб чиқилди.

Олимларнинг тавсияларига кўра, кейинги йилларда республикада ўн битта қўриқхона ва заказник барпо этилди. Қарийб бир миллион гектар ер давлат муҳофазасига олинди.

(ТАСС).

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

*РЕКЛАМА*РЕКЛАМА*РЕКЛАМА*РЕКЛАМА*

СОТУВЧИЛИК—ШАРАФЛИ КАСБ

СОТУВЧИЛИК КАСБИНИ ЭГАЛЛАШДА «ТАШХОЗКУЛЬТТОРГ»НИНГ

47-мактаб-магазини сизга ёрдам бериши мумкин

ШАҲРИМИЗ КУНДАН-КУН ЎСИБ, ЧИРОЙ ОЧИБ БОРМОҚДА. КЎЧАЛАР, ХИЁБОНЛАР ЯНГИ ҚИЁФА КАШФ ЭТАЯПТИ, КЎЗ ЎНГИМИЗДА ЯНГИ-ЯНГИ ТУРАР ЖОЙ КВАРТАЛЛАРИ, УЛАР БИЛАН БИР ВАҚТДА ЯНГИ МАГАЗИНЛАР ҲАМ ҚАД КЎТАРГАН.

СОТУВЧИЛИК КАСБИ ҚИЗИҚАРЛИ ВА АЙНИ ВАҚТДА КИШИЛАР УЧУН ЗАРУР КАСБДИР.

АЗИЗ ҚИЗЛАР!

САВДОДА ИШЛАШ УЧУН КЕЛИНГИЗ!

Аввало пештахталар ёнида мустақил ишлаш учун тўғри савдо қилишни ўрганиш, етарли зарур билим ва тажриба орттириш зарур.

АНА ШУЛАРНИНГ ҲАММАСИГА «ТАШХОЗКУЛЬТТОРГ»НИНГ 47-МАКТАБ-МАГАЗИНИ ЎРГАТАДИ.

Мактаб-магазин—бу ўқувчилар айни бир вақтнинг ўзида ҳам назарий билим, ҳам практик малака оширадиган савдо корхонасидир.

Ўқиш даврида ўқувчилар товаршунослик, савдо ҳисоб-китоби, совет савдосини ташкил этиш, совет ва меҳнат ҳуқуқлари асослари бўйича билим оладилар.

Мактаб-магазини синфхоналари, зарур дарсликлар ва кўргазмали қуроллар ҳамда савдо-технология асбоб-ускуналари билан бекаму-кўст жиҳозланган.

Ўқиш ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

МАШҒУЛОТЛАРНИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ТАЪЛИМИ МАСТЕРЛАРИ, МАЛАКАЛИ ЎҚИТУВЧИЛАР ОЛИБ БОРИШАДИ.

Ўқиш даври умумий меҳнат стажига киради.

ЎҚУВЧИЛАРГА ОЙИГА 63 СЎМГАЧА СТИПЕНДИЯ ТЎЛАНАДИ.

6 ойлик ўқиш даврида сизлар хўжалик ва маданий-маиший товарлар сотувчиси касбини эгаллаб чиқасизлар.

МАКТАБ-МАГАЗИНГА 18 ДАН 25 ЁШГАЧА БЎЛГАН, 10 СИНФ МАЪЛУМОТИДАГИ КИШИЛАР КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИСИЗ ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИЛАР.

ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ДОИМИЙ ПРОПИСКАДА БЎЛИШИ ШАРТ.

Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатлар бўлиши лозим: ўрта маълумот ҳақидаги аттестат, паспорт, мактаб ёки сўнгги иш жойидан характеристика, меҳнат дафтарчаси (агар бўлса), яшаш жойидан справка. 2 та фотосурат (6х9 см).

МАШҒУЛОТЛАР —ГРУППАЛАР КОМПЛЕКТЛАНГАНДАН СЎНГ БОШЛАНАДИ.

ЎҚИШНИ ТУГАТГАНЛАР «ТАШХОЗКУЛЬТТОРГ» МАГАЗИНЛАРИДА ИШ БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИЛАР.

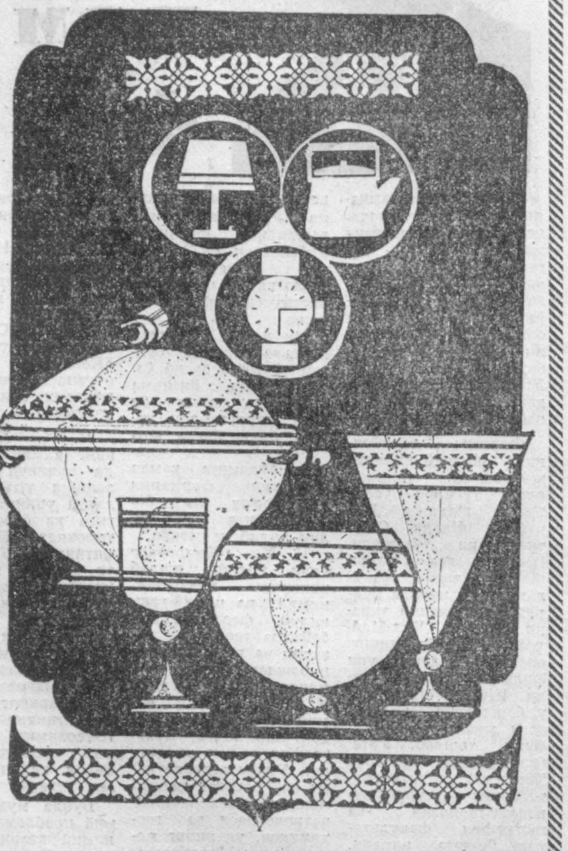

Справкалар учун қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳар, Муқимий кўчаси, 1-уй (2, 3, 18, 34, 50, 54, 80-автобуслар; 4, 7, 9, 11, 14, 21-трамвайлар. 2. 6, 13, 16-троллейбусларнинг «Тўқимачилик комбинати» бекати). Телефон 53-47-24.

«ТАШХОЗКУЛЬТТОРГ».

«УЗТОРГРЕКЛАМА» телепрессагентлиги.

ТОШКЕНТ ШАҲАР КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ КОНТОРАСИ

5 МАЙДАН БОШЛАБ

ШАҲАР ЭКРАНЛАРИДА ЯНГИ, КЕНГ ЭКРАНЛИ, РАНГЛИ

«ПАНИ МАРИЯ»

БАДИИЙ ФИЛЬМИНИ НАМОЙИШ ЭТАДИ

Сценарий муаллифлари —Самсон ПОЛЯКОВ, Лев КАЗАРИНСКИЙ.

Постановкачи-режиссёр— Наталия ТРОШЧЕНКО.

Ролларда: Светлана КРЮЧКОВА, Георгий БУРКОВ, Сергей ИВАНОВ, Игорь ОСОКИН, Жемма ФИРСОВА, Владимир БАСОВ **ва бошқалар.**

Уруш тугаса, уй қураман. Эркаклар қайтишса ўзимга ёққанини танлайман...

Мана унинг бор ҳамма орзулари. «Пани Мария» фильмининг қаҳрамони ана шу орзу дебгина яшайди.

Картина воқеаси 1944 йили Ғарбий Белоруссияда содир бўлади. Мария бозорда пирожкалар билан савдо қилади, уйида эса самогон сотади. Мол-дунё тўплаш унингча ҳаёт кечиришнинг бирдан-бир йўлидир.

Сўнгра эса, деярли ақлга сиғмайдиган воқеа рўй беради. Мария номига солдат Иванни дафн этиш хати келади. У эса

солдатни бир неча соатгина кўрганди, холос. «Солдат беваси»га ёрдам бергани болалар уйидан пионерлар келишади. Мария ўйга чўмиб қолади, эслашга уринади: бу Иван қандай одам эди ўзи? Пионерларга «эри» ҳақида нималарни сўзлаб берсин у? Аёлнинг руҳий қиёфаси ўзгара бошлайди. Қалбининг туб-тубида яшириниб яшаган сахий юрак ҳарорати халос топади. Зотан, Мария фақат эндигина болаларнинг фронтда ҳалок бўлган оталарини эслаб чеккан қайғу-аламларини ва ўзига нисбатан қўшниларнинг астойдил ачинишини аста-секин тушуна бошлади. Мария оиласи дунёга келди: у болалар уйида тарбияланаётган Павликни ўзига ўғил қилиб олди. У «марҳум» ўз «эри»ни бир умрга севиб қолди.

Қирқ бешинчи йил баҳори бошланди. Кузда эса, Иван кириб келди. Тирик, соппа-соғ. У Мариянинг қувончига ҳайратланарди: ахир Мария учун энг яқин ва қадрдон киши бўлиб қолганини у қаёқдан ҳам билсин. Иван бўлса бу ерга ўз мукофотларини олиб кетгани келган эди: ахир олган орденларини —«хотини» адресига жўнатган эди. Мабодо Павлик бўлмаганда у ўз она диёрига жўнаб кетган ҳам бўларди.

«ЛЕНФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИНИНГ МАҲСУЛОТИ.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА—6/V да **Қизил яйловдаги кўк тулпорлар.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 5/V да **Кўнгли ёш қариялар.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— **«Кўзга кўринмас одам» фантастик-саргузаштли аттракцион иштирокида катта байрам томошалари.**

КИНО

6 МАЙДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«ЎЛИМ БИЛАН ЮЗМА-ЮЗ ТУРГАНЛАР»— **Восток.**

«ДАРВОЗА ОЛДИ —ЧЕГАРА»— **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли.**

«ОДЕССА—ҚАҲРАМОН ШАҲАР» —**Навоий номли.**

«МАРШАЛ ВОРОНОВ»—**Москва.**

«ҚАҲРАМОН ШАҲАР— КЕРЧЬ» —**Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли.**

«ЁДГОРЛИК»— **Фестиваль** .

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«МАХСУС ВАЗИФА ОЛГАН ОТРЯД» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 78-47-25, **Нукус** (тоқ соатларда, телефон 46-70-69, **Восток** (жуфт соатларда, телефон 91-14-61, **Москва** (тоқ соатларда, телефон 33-05-01), **Ҳамза номли** (тоқ соатларда), телефон 91-10-51).

«ПАНИ МАРИЯ» — **Дружба** (жуфт соатларда, телефон 66-15-75), **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли** (тоқ соатларда, телефон 53-65-87.

«ЖУДА ХАВФЛИ...» —**Лисунов номли** (тоқ соатларда, телефон 96-34-02, **Тинчлик** (тоқ соатларда, телефон 53-86-07), **Дружба** (тоқ соатларда, телефон 66-15-75), **Санъат саройи** (11, 13, 15, 17, 18.45, 20.30, телефон 44-39-51).

«ОТА ВА ЎҒИЛ»— **Қозоғистон** (12, 15, 18, 21.00, телефон 35-29-93).

«ГАПЛАШИБ ОЛАЙЛИК, АКА...» —**Қозоғистон** (11, 14, 17, 20,00).

«ХОТИН КЕТДИ»— **Искра** (16, 18, 19.45, телефон 39-14-59).

7 МАЙДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«ДАРВОЗА ОЛДИ —ЧЕГАРА»— **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли.**

«ОДЕССА—ҚАҲРАМОН ШАҲАР» —**Навоий номли.**

«МАРШАЛ ВОРОНОВ»—**Москва.**

«ҚАҲРАМОН ШАҲАР— КЕРЧЬ» —**Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли.**

«ЁДГОРЛИК»— **Фестиваль** .

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг

ЯДРО ФИЗИКАСИ ИНСТИТУТИ

физика ва полимерлар механикаси ихтисоси бўйича катта илмий ходим (физика-математика фанлари кандидати)

ВАКАНТ ВАЗИФАСИГА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конкурс муддати — 29 майгача.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Куйбишев райони, Улуғбек посёлкаси.

ДОИМИЙ ИШГА

склад мудири, тарбиячи, машинистка, курьер, автоматик телефон станциясини координациялаш бўйича алоқа техниги, созловчи-слесарь, автопогрузка ҳайдовчи, аккумуляторларни созловчилар, газ пайвандчи, автомоторист, контролёрлар, ёрдамчи ишчилар, фаррошлар, қоровуллар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй, кадрлар бўлими.

Тошкент Давлат университетининг амалий математика ва механика факультети коллективи электрон ҳисоблаш машиналари ва программалаш кафедрасининг доценти Э. У. Раҳматқориевга онаси

Турсуной РАҲМАТҚОРИЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

4 ТОШКЕНТ ОҚШОМИ бет

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000. Тошкент — ГСП. Ленин кўчаси, 41. ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат — 33-57-02, бўлимлар; партия турмуши — 32-53-66; санъат 32-53-83; қурилиш 32-58-85; шаҳар хўжалиги — 32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ — 32-54-19; фан мактаб ва олий ўқув юртлари—32-53-10; адабиёт ва санъат—32-56-81; ахборот — 33-28-95, спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари — 32-58-85; хатлар — 33-29-70; эълонлар бўлими — 33-81-42; нашриёт диспетчери 32-78-94 нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

5 МАЙ, 1980 й. Р—07166 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Нашр Б—2042. 10